

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—. — Poštno-čakovni
račun 10.603.

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5

Telefon interurban 113.

Cena inseratov: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrt strani
Din 500.—, 1/3 strani Din 250.—,
1/10 str. Din 125.—, Mali oglasa
si vsaka beseda Din 1.20.

Ovire katoliške akcije v Italiji.

Italijanski fašisti posegajo v cerkveno področje ne samo v pokrajinah, kjer stanujejo Slovenci in Hrvati, marveč tudi v drugih delih Italije. V Julijski Veneciji vršijo po cerkvah najgrše nasilnosti, hoteč slovenski in hrvaški jezik popolnoma odstraniti iz javnega bogoslužja ter ga nadomestiti z italijanščino. V drugih delih Italije ima njihova proticerkvena akcija drugo smer. Za italijanščino tamkaj ne gre, marveč za to, da se cerkev v svojem delovanju popolnoma podredi fašistični državi.

V lateranski pogodbi med rimskim papežem in italijansko državo, sklenjeni pred dvema letoma, se nahaja posebna določba, s katero italijanska država zagotavlja katoliški akciji popolno svobodo delovanja. Italijanski fašizem je to jamstvo Cerkvi dal na papirju, dejansko pa ga noče dati, marveč ravna naravnost nasprotno dani obvezi. Fašizem sploh nima navade, držati dano besedo. Napram Slovencem ter Hrvatom je tisočkrat snedel slovesno obljubo Italije, s katero je zagotovila narodnim manjšinam na italijanskem ozemlju svobodo in enakopravnost. Napram katoliški Cerkvi je snedel besedo, ki jo je sam dal vrhovnemu cerkvenemu poglavarju.

Dosedanji predsednik francoske republike Doumergue. Dne 13. majnika se bodo vršile volitve novega predsednika

Katoliška akcija v Italiji pravzaprav ni nikdar uživala tiste svobode, ki ji je zakonsko dovoljena z lateransko pogodbo. Ako je hotela v mejah svojega področja poseči v javno življenje, ji je fašizem takoj stopil nasproti, češ: to delovanje ni cerkveno, marveč politično, politika pa je pridržana samo fašistom. Papež Pij XI. je že moral večkrat javno nastopiti proti kršitvi lateranske pogodbe.

Poseben trn v peti za fašiste je katoliška vzgoja mladine, ki je najpoglavitejša točka katoliške akcije ne samo v Italiji, marveč povsod po katoliški Cerkvi. Brez katoliške vzgoje mladine katoliške akcije sploh ni, če tudi stokrat in tisočkrat zatrjuje, da obstaja. Ako je katoliški akciji odvzeta mladina, ji je vzeto vse. In uprav tukaj hoče fašizem katoliško akcijo smrtno zadeti: ne da ji mladine. »Mladina je naša!« tako kriči fašizem po vzoru vesoljnega svobodomiselnosti, vzgoja mladine, in sicer telesna in moralna vzgoja, pripada samo nam! Zato fašistična državna oblast prepoveduje nastope in zbore katoliško organizirane mladine.

Fašistom tudi ne ugaja socialni nauk katoliške Cerkve, kakor ga je slavni papež Leon XIII. pred 40 leti začrtal v svoji okrožnici »Rerum novarum«. Ker hoče katoliška akcija v Italiji to znamenito 40letnico slovesno proslaviti, so začeli vodilni fašistični listi to cerkveno namero sovražno napadati. Podtikajo cerkveni akciji namen, da hoče razbiti fašistične strokovne organizacije ter vtihotapiti krščanske strokovne in stanovske organizacije, kakor jih je svojčas ustanovila in vzdrževala italijanska ljudska stranka. In fašizem se poleg socialistov nikogar tako ne boji, kakor ravno krščanske ljudske stranke.

Pri vsakem pojavu katolicizma v javnem življenju posumi in zakriči: to je politični katolicizem, to je ljudska stranka. Fašistom ni prav, da so organizirani katoliški zdravniki, ki imajo n. pr. v Napolju močno organizacijo; ni jim prav, da imajo katoliški učitelji svojo organizacijo s sedežem v Rimu; ni jim prav, da je generalni tajnik katoliške akcije monsignor Pizzardo nedavno poudaril, da je treba delavcem s primernimi organizacijami priti na pomoč. S takimi stvarmi, tako proglašajo italijanski fašizem, se katoliška akcija ne sme pečati, to so svetne zadeve, torej politične stvari, ki ne spadajo v njeno področje.

Tako ovira italijanski fašizem delo-

vanje katoliške akcije. Takšne ovire postojajo tudi v drugih državah. In čudno je to, da takšne ovire odobrava tudi takšni ljudje in takšni krogi, ki so fašizmu protivni. Fašizem obsoja, njegovo nastopanje proti katoliški akciji in njenemu udejstvovanju osobito na področju mladinske vzgoje — telesne in moralne vzgoje mladine — pa posnemajo. Takšno nastopanje ne more roditi dobrih sadov.

*

Španija — republika! Zadnje španske občinske volitve v nedeljo dne 12. aprila, pri katerih so popolnoma prodrli republikanci, so bile smrtni sunek za monarhijo. Koj po volitvah se je zavest republikanizma razširila ter utrdila z bliskovito naglico. Že dne 14. aprila je bilo stanje monarhije tako opasno, da je izročil kralj Alfonz XIII. izvršilno oblast republikanskemu voditelju Zamori. Zamora je koj za tem razglasil, da se je odpovedal kralj v svojem imenu in v imenu svoje družine prestolu in se bo izselil iz Španije. Nato je bila sestavljena republikanska vlada z Alcarom Zamoro na čelu. Prvi čin nove vlade je bil razglas o pomilostitvi vseh političnih prestopkov ter dovoljenje za vrnitev vseh beguncev.

Naš novi vojni minister, general Dračević.

V noči 15. aprila je bila objavljena izjava nove vlade, v kateri je posebno poudarjeno dejstvo, da se vlada podvrže že vnaprej sklepom narodne skupščine, ki se ima sklicati in kateri bo zopet dala na razpolago vladno oblast.

Avtonomna republika Katalonija. Katalonija (na Španskem) se je proglasila za samostojno republiko. Sestavljena je katalonska vlada, kateri načeljuje vodja Kataloncev Macia. Katalonci zahtevajo, da se preosnuje Španija v »združene iberske republike«.

Slovo kralja Alfonza. Dne 15. aprila se je vršila na dvoru pod predsedstvom kralja posebna seja stare vlade, na kateri je razrešil kralj ministre dolžnosti, se poslovil in izjavil, da zapušča Španijo, da se prepreči državljanska vojna. Kralj se bo najbrž naselil na Angleškem.

Odhod kralja Alfonza XIII. iz Španije v drugi luči. Po drugih vesteh se kralj Alfonz ni odpovedal zase in za družino prestolu, ampak je izdal pred odhodom v tujino na narod proglas, ki je bil objavljen od monarhistov takoj po odhodu kralja. V proglasu naglašja kralj, da se ne odpoveduje prestolu, ampak si obdrži kraljevske pravice. Zapušča Španijo radi tega, da — prepreči meščansko vojno. Prepušča ljudstvu, da se izjavi svobodno v parlamentu za ali proti monarhiji.

Kako dolgo je vladala zadnja španska kraljevska rodbina? Kralj Alfonz XIII. je iz rodbine Bourbon-Anjou, ki je vladala Španijo s kratkim republikanskim prekinom od 24. novembra l. 1700 do sredi letošnjega aprila, torej 200 let.

Alfonz XIII. se je rodil dne 17. maja 1886 v Madridu. Za kralja je bil sklican leta 1902. Poročil se je zadnjega maja leta 1903 s princesinjo Viktorijo-Evgenijo Battenberško. Kraljevi par ima 6 otrok, ki so telesno in duševno zaostali ter pohabljeni. Tekom vladanja je bilo na španski kraljevi par izvršenih več brezuspešnih atentatov.

Predsednik nove republikanske vlade Alcala Zamora je vodja konservativne republikanske stranke, je že bil večkrat vojni minister, bil je vedno skrajno previden v svojih izjavah ter slovi kot dober govornik. Po zadnji nesrečni vojaški ustaji v Jazi je moral v ječo. V zaporu so mu ponujali ministrsko mesto, a ga je odklonil in je bil pred tremi tedni obsojen z drugimi uporniki na 6 mesecev težke ječe. Značilna je njegova izjava, da hoče ustvariti močno republiko s pomočjo: armade, cerkve in kapitala.

Nova španska vlada je že obvestila države po španskih zastopnikih o sestavi nove vlade in o proglasitvi republike.

Položaj na Portugalskem. Izklicanje španske republike je zelo ojačilo položaj revolucionarjev portugalske republike. Vlada hoče zatreti z blokado izvor revolucionarnega gibanja na Madeiri in na Azorskih otokih. Vladi zveste vojne ladje zapirajo na omenjeno otočje vsak dovoz in na ta način upa vlada, da bo prisilila revolucionarje na kolena.

Krog snovanja nove močne vlade iz vseh strank v Avstriji. Doslej vladajo

Avstrijo krščanski socialci in vele-nemci, ki ne morejo obvladati težav, ki grozijo Avstriji na vseh poljih. — Ostavka ministra za socialno politiko dr. Rescha je nagnila zveznega kancelerja dr. Enderja k sklepu, pozvati k vladnemu sodelovanju tudi socialne demokrate in izvesti vlado narodne koncentracije in poklicati k odgovornosti vladne mize vse stranke.

Carinska združitev med Nemčijo in Avstrijo pred Društvom narodov. Angleška vlada je predložila Društvu narodov predlog, da pride pogodba o avstrijsko-nemški carinski združitvi pred majniško zasedanje Društva narodov v Ženevi. Nemčija bo pristala na razpravo.

Titulescu se ni posrečila sestava koncentracijske vlade v Rumuniji. — Kralj mu je poveril nalogo, da sestavi vlado osebnosti ali uradniško vlado brez ozira na politične stranke. Nove rumunske vlade ni sestavil iz Londona poklicani poslanik Titulescu, ampak profesor Jorga bolj iz osebnosti, nego iz političnih strank.

Zasedanje bolgarskega parlamenta je zaključil kralj Boris dne 18. aprila. Parlamentarni krogi računajo z vladno krizo. Vse je uverjeno, da bode sestavljena najprej volilna vlada, ki bo po izvršenih volitvah nadomeščena z novo.

Za novega čehoslovaškega ministra mesto dr. Engliša, ki je odstopil, je bil imenovan vrhovni vodja poštne hranilnice dr. Karol Trapl.

Nova japonska vlada. Vakacuki je sestavil novo vlado. Vsi ministri so kakor v prejšnji vladi, izvzemši vojnega in trgovinskega.

*

Republikanska vlada v Španiji in Cerkev. Gre za stališče, ki ga bo nova vlada zavzela napram Cerkvi. Vlada, ki je v Španiji vzela krmilo države v roke, ko je kralj Alfonz moral zapustiti državo, je sestavljena iz raznih elementov. Med njimi so konzervativci, liberalci in socialisti, vsi kajpada pristaši republikanske ideje. Predsednik te vlade Alcala Zamorra je bolj konzervativnega mišljenja. Vprašanje pa je, ali bo imel dovolj moči, da kroti svoje svobodomiselne tovariše v vladi. Da socialisti Cerkvi niso naklonjeni, marveč da kaj radi povsod pokažejo svoje sovraštvo proti veri in Cerkvi, kjer le morejo, je znano. Tudi španski socialisti niso boljši. Postopanje republikanske vlade napram Cerkvi je odvisno od tega, kakšno stališče bodo proti Cerkvi zavzeli liberalci. Ni dobro znamenje za bodočnost, da je ministristvo pravde, v kojega področje spada tudi verska vprašanja, v rokah zagriženega liberalca in svobodomiselca profesorja Ferdinanda de los Rios. Ta liberalni profesor je po svojem vstopu v vlado izjavil, da bo poskušal razmerje med Cerkvijo in državo tako uredi-

ti, da se bodo smeli duhovniki udeleževati samo v cerkvi. Kar je zunaj cerkve, pa je vse posvetno, je politika, v katero se duhovščina ne sme vtikati. Ako bo republika katoliški Cerkvi v Španiji prinesla takšno »svobodo«, je spor s Cerkvijo neizogiben.

Zveze Vatikan z Litvo prekinjene. Sedanja nacionalistična vlada Litve že dolgo časa preganja katoliško Cerkev, to je duhovščino in katoliške organizacije, zlasti mladinske organizacije. Večkrat smo v našem listu poročali, koliko morajo zavedni katoličani v Litvi pretrpeti radi svoje zvestobe katoliški Cerkvi in njenim načelom. Zaman so bili vsi poskusi spraviti litvansko vlado na boljše pot. Še trdovratnejša je postala ta vlada. Ko je zastopnik sv. Stolice v Kaunasu te dni zaprosil za avdienco pri predsedniku Smetoni, ga ta ni hotel sprejeti. Radi tega nezasišlanega postopanja je sv. Stolica odpoklicala svojega zastopnika v Litvi, istotako bo litvanska vlada od poklicala svojega častopnika pri sv. Stolicy v Rimu. Tako so vezi med Cerkvijo in svobodomiselno litvansko vlado prekinjene. Večina državljanov o stro obsoja postopanje diktatorske litvanske vlade.

*

Za premoženje 200 milijonov.

Zgodba o premoženju 200 milijonov mark je iz dobe ameriške osvobodilne vojne. Ko je korakal Simon Bolivar leta 1813 proti Caracas, so pribežali španski prebivalci na krov ladje »Marija Dyer«. Imeli so seboj zaboje, ki so bili polni zlata in draguljev. Kapitan omenjene ladje je pustil begunce pomoriti v spanju in je odjadril z neizmernim zakladom proti Kokosovim otokom. Na enem od teh otokov se je izkrcal s par pomorščaki in zakopal zaklad v podzemeljski votlini. Vhod v votlino so zazidali z veliko kamenito črno ploščo, ki se je dala sukati s pomočjo železnega droga. Železni drog je skril kapitan v tamkajšnjem kamenitem svetu.

Dva pomorščaka, ki sta se udeležila skrivnostnega zakopanja zaklada, sta se vrnila po nekaj letih na otok. Posejala sta natančen načrt o kraju in sta tudi prav lahko našla mesto, kjer je počival skriti zaklad.

Ali sta si ta dva mornarja prilastila kaj od dragocenosti, ni znano, ker se je na povratku njuna ladja razbila in sta oba utonila v Tihem Oceanu. Po 80 letih za tem se je zopet pojavil na Kokosovem otočju načrt o zakladni votlini. Ta načrt je prišel v posest Amerikanka Malcolma Campbella. Že leta 1925 je poskušal Campbell, da bi našel zaklad. Mudil se je na Kokosovih otokih celi teden, ne da bi bil zadel na duplino.

Prva Campbellova ekspedicija je bila preslabo opremljena in radi tega je zbral sedaj drugo in se bo podal te dni na odkritje 200milijonskega zaklada.

*

NOVICE

Izid ljudskega štetja za Maribor. Po najnovejšem ljudskem štetju ima Maribor 33.117 prebivalcev in sicer 16.498 moških in 16.619 žensk. Družin je 7653. Nemcev po narodnosti je 2641, Nemcev 1544, od teh je 693 inozemskih državljanov. Jugoslovanskih državljanov Nemcev je 2002 po materinem jeziku, po narodnosti pa 905. Po avstrijskem ljudskem štetju leta 1910 je imel Maribor 27.655 prebivalcev. Od teh je bilo 22.655 Nemcev po občevalnem jeziku, Slovencev po občevalnem jeziku je bilo 3200. Pri tem ljudskem štetju so nazadovali Slovenci napram l. 1900 za 350.

Za novega uravnika mariborske mestne policije je imenovan g. policijski svetnik Gustav Puš.

Duhovniške vesti. Na Bizeljsko pride za župnika g. Nace Brvar, kaplan v Slivnici pri Mariboru; za župnika v Prihovo je imenovan g. Julij Vajda, doslej vikar v Konjicah; Braslovče je dobil g. župnik v Stranicah pri Konjicah Ivan Atelšek; župnija Šmartin pri Slovenjgradcu je podeljena starotrškemu g. kaplanu Antonu Somrek.

Prezgodnja smrt mladostnega duhovnika. V Loki pri Zidanem mostu je umrl dne 16. t. m. lanski novomašnik in semeniški duhovnik Jože Oberžan. Rajni se je rodil 20. oktobra 1905 v Zidanem mostu. Srednje šole je dovršil v Celju ter v Mariboru, nato je stopil v mariborsko bogoslovje. Novo mašo je pel v Loki pri Zidanem mostu 20. julija 1930. Po novi maši je že bil na pljučih tako slab, da je bival pri svojem dobrotniku g. loškem župniku Šketu. Zadnjo sv. daritev je opravil lani na božični dan, na kar ga je položila neizprosna jetika v bolniško postelj. Tri dni pred Joškovo smrtjo je Oberžanova rodbina pokopala njegovega brata, učitelja Franca Oberžana. Nadebudnemu in tako zgodaj umrlemu Jošku svetila večna luč, žalujoči rodbini naše sožalje!

Padel z višine 8 m. Pri gradnji palače v Mariboru v Marijini ulici je padel s strešnega ogrodka 8 m globoko 22letni mizar Franc Postrak iz Spodnjega Dupleka. Ni si zlomil nič, pač je pa dobil težke notranje poškodbe.

10 metrov visoko je padel s kolarnice posestnikov sin Štefan Karner iz Dogoš pri Mariboru in se pri tem težko poškodoval.

Prijet tat koles. Mariborska policija je vtaknila pod ključ brezposelnega L. Rozmana iz Tržiča, ki ima s kolesnimi tatvinami obremenjeno vest.

S kolom je obdelal svojo 40letno ženo Jero viničar Anton Rop iz Krčevine pri Mariboru. Pretepena se je zatekla po pomoč v mariborsko bolnico.

Radi neprevidnosti je padla v posodo vrele vode v Mariboru sedemletna Zofija Toplak. Hudo opeklega otroka so oddali v bolnico.

Radi uboja žene pet let robije. Dne 13. januarja l. l. je ustrelil Friderik Košar v Kamniškem grabnu svojo že-

Krasote Jugoslavije

ponosne nepristopne pečine ..
romantične skalne globeli ...
in zobje njenih prebivalcev!

Povsod se čuti privlačnost Jugoslavije, povsod izzivajo zdravi in blesteči zobje njenih prebivalcev občudovanje. Stotisoče Jugoslovani neguje zobé s Sargovim Kalodontom. Sveža bujna pena te zobne kreme daje zobem sijaj biserov, zamori uničevalne kali, a dih napravi vonjajoč in čist.

SARGOV

KALODONT

ohranjuje zdravje in lepoto zob.

no Ano iz ljubosumnosti. Dne 17. t. m. je obsodil mariborski senat Košarja na pet let robije.

Vlomljeno je bilo v noči 14. aprila v župnišče v Črešnjevcu pri Sl. Bistrici. Vlomilec je odnesel po premetanju vseh kotov le 50 Din gotovine in se je na jezo pokrepčal z ostanki župnikove večerje. Nepridiprav je prislonil k oknu brano, vzel debelo hrastovo bruno, izmaknil iz okna železno omrežje ter se prikradel v župnikovo stanovanje.

Napad s topim orodjem. V Gornjem Radvanju pri Mariboru so napadli neznanzi v noči posestniškega sina Ivana Kolmana in ga obdelali s topim predmetom tako opasno, da so ga morali prepeljati v mariborsko bolnico.

V škač vrele vode je padla 11letna rejenka Matilda Bezjak iz Spodnje Korene v župniji Sv. Barbare pri Vurbergu. Težko opečeno so pripeljali v mariborsko bolnico.

Zabodljaj z nožem. V Gornjem Dupleku pod Mariborem sta se spoprijela posestnikov sin Avgust Ferlič in Janez Postrak. Ferlič je potegnil nož in pri-

zadjal Postraku rano do pljuč. Postrak pa je vrnil milo za drago Ferliču z udarcem s krampom v bok. Oba vročerkvneža so pripeljali v mariborsko javno bolnico.

Nočni apad. V noči od 10. na 11. t. m. se je vračal iz Guštajna domov Bogomir Hribernik, posestnik iz Dobrij, občina Tolstivrh. Med potjo je dobil po glavi tako hud udarec, da se je zgrudil nezavesten, se je zbudil še le čez nekaj časa in odšel komaj domov. Vzrok napada je nepojasnen, ker ni imel Hribernik pri sebi denarja.

Prepoznan okostnjak. Poročali smo, da so našli na Smolniku nad Rušami neznan moški okostnjak. Dognano je, da gre za žagarja Franca Vodovnika iz Skomra na Pohorju. Pogrešali so ga od novembra 1930 in je gotovo izvršil samomor.

Otrok se nevarno obžgal. Dveletni viničarjev sinček Rudolf Berglez iz Bistrice pri Limbušu se je igral pri zakurjenem štedilniku. Ker je bil otrok sam doma, se mu je vnela oblekca. Sosedje so prileteli na otrokovo vpitje in ga o-

teli gotove smrti. Radi opeklín je bil otrok oddan v mariborsko javno bolnico.

Sestra zaklala brata. V Prekmurju v Turnišču je sestra zaklala 14letnega brata, ker je ta branil mater, nad katero se je spravila hči.

Slovesna blagoslovitev in otvoritev velikega mostu pri Zgornjem Dupleku se vrši ob vsakem vremenu v nedeljo dne 17. maja t. l.

Pet let radi uboja. Mariborski mali senat je obsodil na pet let ječe in na petletno izgubo častnih pravic 21letnega Rudolfa Črešnarja od Sv. Kungunde na Pohorju. Obtožen je bil, da je dne 16. februarja t. l. zabodel pri veselici v neki krčmi v Recenjaku Mirka Brezočnika. Zagovor s silobranom ni držal.

Žrmlje ubile štiriletnega dečka. Na Moti pri Ljutomeru sta se igrala otroka uglednega posestnika Žitka ob gospodarskem poslopiju. Po nesreči so se prevrnile na štiriletnega fantka Milčeka žrmlje, mu stisnile glavico ob sencih, da je ostal revček na mestu mrtev. Dobrim in žalujočim staršem naše sožalje!

70letni oče zabodel sina. V župniji Št. Vid pri Ptujju je zabodel 70letni oče svojega sina, ker v pijanosti podrl na tla mater in še nato napadel očeta. Oče je v silobranu potegnil nož in ga zasadel nasilnemu sinu v trebuh. Kljub prepeljavi v ptujsko bolnico je sin umrl.

Velik požar. Dne 14. aprila zvečer je izbruhnil požar v Kasazah pri Celju, pri posestniku Nidorferju. Popolnoma sta pogorela hiša in gospodarsko poslopje. Gasilci so oteli že goreča sosedna poslopja. Vzrok požara je neznan.

Požar povzročil poldrugi milijon Din škode. V noči od četrтка na petek je izbruhnil požar v skladišču in gospodarskem poslopiju v bližini Hutterjeve tovarne za žganje. Ogenj je uničil gospodarsko poslopje in skladišče. V vinski kleti je steklo 100 hl vina, 1500 l žganja in veliko buteljk. Gasilec se je posrečilo ogenj omejiti.

Tatovi so se pojavili v župniji Sv. Petra pod Sv. gorami. Pokradli so razno obleko, jestvine ter vino. Posebno so se spravili nad vas Dekmanco, odkoder so odnesli mnogo blaga.

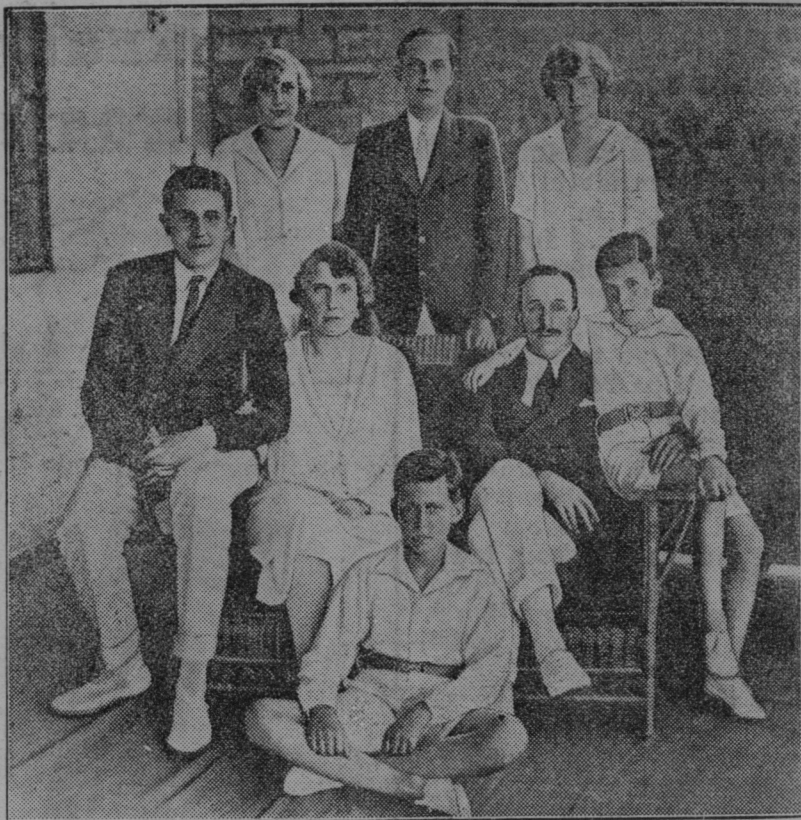
Z ročico po glavi. V celjsko bolnico so pripeljali 37letnega posestnika na Humu ob Sotli. V prepiru ga je lopnil po glavi z ročico delavec Anton Krošelj in ga hudo poškodoval.

Kap je zadela na Košnici pri Celju 21letnega sina uglednega posestnika Šlandra.

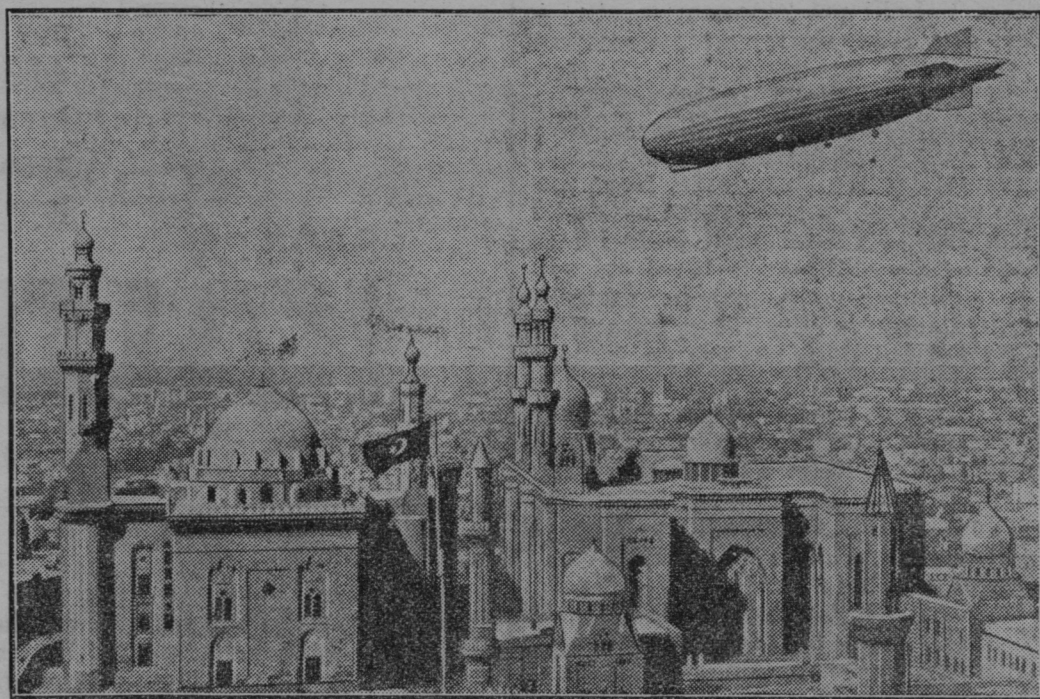
Nesreča s puškino cevjo. Delavec Jager v Lipi pri Štorah je našel na skladišču starega železa staro puškino cev, s katero je ravnal neprevidno. Cev je bila nabita, naboj se je sprožil in zadel njegovo v sobi navzočo ženo Marijo v levo koleno in jo hudo poškodoval.

Samoumor mladega dekleta. V Rajhenburgu si je dne 15. aprila končala življenje z izpitjem večje količine kisove esence 17letna Angela Poličeva. Vzrok samomora je — nesrečna ljubezen!

Rekruti med seboj. Dne 16. aprila je došlo na Vidmu ob Savi do pokolja

Španska kraljevska rodbina, ki je zapustila Španijo. Na sliki vidimo (od leve): princ Jaime — kraljica Viktorija — kralj Alfonz XIII. — princ Gonzalo — spredaj: princ Juan Carlos — stoje (od leve): princezinja Blatice — prestolonaslednik Alfonz — princezinja Marija Kristina.

Zrakoplov »Zeppelin« je obiskal po beli nedelji vzhod in slika nam kaže vožnjo zrakoplova nad mestom Kairo v Egiptu.

med k vojakom odhajajočimi rekruti. Omenjenega dne so se pripeljali na videmsko postajo na voze od vseh strani kmetski fantje. Na enem izmed vozov sta bila brata Kodrič, na drugem pa trije bratje Mladkovič. Ko je dohitel pred železniškim prehodom na Vidmu drugi voz prvega in se ustavil, je skočil s prvega voza starejši brat Alojzij Kodrič in se pogal z nožem v roki proti drugemu vozu, na katerem so bili bratje Mladkovič: Janez, Martin in Franc. Radi Kodričevega izzivanja je došlo hitro do klanja. Kodrič je lopnil Janeza Mladkoviča z nožem s tako silo po glavi, da mu je prebil lobanjo in prerezal glavno žilo. Po tem krva-

vem činu sta se lotila ostala Mladkoviča z noži Kodriča in ga tako obdelala, da je obležal na mestu v mlaki krvi. Težko ranjeni Mladkovič ga je že na tleh ležečega suval z nožem. Kodrič je seve izdahnul. Iz klanja so odnesli tudi drugi fantje občutne poškodbe in se lečijo sedaj v bolnici v Krškem. Red je napravilo orožništvo. Ta skrajno surova fantovska bitka je vredna najostrejšje obsodbe in kaže, kaj ustvarjata iz sicer dobre kmetske mladine alkohol in surovost!

Hudobna požigalčeva roka je bila na delu na belo nedeljo in ponedeljek v Poljanski dolini na Kranjskem, kjer so imeli dva požara.

VEDNO ZADOVOLJNI

boste z Vašim perilom, ako ga perete po preizkušeni Schichtovi metodi. To se pravi: zvečer z Žensko hvalo namočiti — s tem nesnaga popušča, zjutraj s Schichtovim terpentinovim milom enkrat izkuhati — s tem se nesnaga odstrani.

TO JE CELO DELO PRI

SCHICHTOVI METODI

Dva požara so doživeli tekom dveh dni v okolici Medvod na Kranjskem. Vsi znaki kažejo na požigalca.

Prsni koš mu je stisnilo. V mestu Kranj je zašel delavec Štefan Martinčec dne 16. aprila med dva voza, ki sta mu stisnila prsni koš. Revez je umrl po prevozu v ljubljansko bolnico.

Kap je zadela v Dolenjem Leskovcu pri Rajhenburgu posestnika Abrama, ki je bil svojčas v Ameriki in si je kupil še le pred leti posest v domačem kraju.

Samomor iz obupa. V Savo je skočil, ko si je poprej prerezal vrat, vpokojeni rudniški paznik Krč iz Trbovelj. Trupla še ni Sava naplavila.

Vzrok zadušitve živine. Smo poročali, da se je zadušilo posestniku Kranjčanu pri Sv. Križu pri Litiji v eni noči osem glav goveje živine. Živinozdravnik in orožniki so dognali, da se je živina zadušila. Kranjčanova žena je kuhala v kotlih pičo za živino. V kotlih, ki sta nameščena v shrambi poleg hleva, je v noči oživela iskra in les v bližini je začel tleti. Natlena so že bila tudi hlevska vrata. Okna na hlevu so bila zadelana, kar bi ne smelo biti, pa se je živina zadušila radi ogljenih plinov. Tudi hlevu je potreben sveži zrak!

Kürten, düsseldorfski množtevni morilec, je človek, ki mu je težko najti para na svetu. Obtožen je radi 9 umorov, 12 ali še več pa je osumljen. Proces, ki se te dni proti njemu vrši v Düsseldorfu, je odkril strahovite podrobnosti, ki so takšne, da prisotne ženske, ki nastopajo kot priče, vsled razburjenja omedlevajo. Opis ubogih žrtev pohotnosti in divjosti tega človeka vzbuja grozo. Kakor poročajo nemški listi, je bil Kürten po svojem političnem in svetovnonazornem prepričanju pristaš socialnodemokratske stranke ter je bil svojčas jako delaven kot socialno-demokratski agitator.

Kako živi Stalin. V Rigi izhaja list »Latvis«. V tem listu pripoveduje neki Nemec, ki živi že nad 20 let v Rusiji kot uglaševalec klavirjev, nekaj zanimivih podrobnosti iz Stalinovega zasebnega življenja. Med drugim pravi, da ljubi Stalin zelo godbo in da si je naročil pri njem že dva klavirja, enega za stanovanje v Moskvi, drugega pa za stanovanje na deželi. Razen klavi-

rja pa nima Stalin v svojem stanovanju nobenega luksuznega predmeta. Za svoje življenje pa se Stalin zelo boji in je samo to, kar mu skuha njegova sedaj 35letna gospodinja. Tudi nobene cigarete ne vzame od nikogar, ampak kadi le svoje cigarete. Govori silno malo, včasih po cele dneve sploh molči.

Sejem za služkinje v Sofiji. Bolgarska prestolnica je med drugim ohranila davni običaj, ki je nekaka prednost služkinj in ki si ga te ne dajo vzeti. Sofijska gospodinja si najame služkinjo samo na dva dneva v letu: na dan sv. Jurija spomladi in na dan sv. Dimitrija jeseni. Za ta dva praznika odpovedo vsi posli v Sofiji svoje službe, pa naj so s svojim mestom zadovoljni ali ne. Oblečejo se v praznjo obleko ter se zberejo na trgu Sv. Kralja Miljutina pred katedralo, ki so jo Bolgari preimenovali v cerkev Sv. Nedelje. Komaj zasije solnce, že je ves trg poln služkinj in sofijske gospodinjice hitijo na vse zgodaj, da si ohranijo — svojo dosedanje pomočnico, ali pa da si izberejo čim najugodnejšo drugo. Na trgu se začne živahno pogajanje za plačo in druge ugodnosti, nakar vsaka gospodinja vesela pelje domov svojo novo pomočnico, zadovoljna, da je opravila to važno stvar vsaj do prihodnjega praznika.

Nevarna šala. V čeških Budjevicah se je na pepelnično jutro vračal z maškarade tamošnji ugledni meščan Jan M. Gospod je bil oblečen kot indijski maharadža, bil je razigran in dobre volje, pa je tudi na ulici uganjal svoje šale. Med drugim je srečal mladega vojaka, ga ustavil in zahteval dovoljenje, zakaj je vojniki tako zgodaj na cesti. Mladi vojak se je ustrašil visokega gospoda, smatrajoč ga za višjega in je hitro pokazal zahtevano dovoljenje. Maharadža je listek prečital in videl, da je vse v redu. Šale pa mu očitno še ni bilo dovolj, zato je začel na vojaka kričati in mu poveljevati razne pozdrave in obrate. Vojak je vse točno izvedel. V tem pa je prišel mimo neki dijak, ki se mu je vojak zasmilil. Djak je nesrečnemu vojaku povedal, da maharadža sploh ni vojak in da se le samo norčuje iz njega. Zdaj pa je seveda vojaka popadla pravična jeza. Izdrl je bajonet in navalil na maharadžo.

žo. Ta je takoj zbežal, toda vojak ga je zasledoval po vsem mestu, dokler se spehanemu maharadži ni posrečilo za teči se v neko kavarno. V kavarni so ga skrili za točilno mizo, kajti vojak mu je hotel na vsak način plačati neumestno šalo. Maharadža se je pod mi zo popolnoma streznil in svečano obljubil, da se ne bo nikoli več norčeval iz vojakov, nakar so ga v zaprtem avtu odpeljali domov.

Zanimiva kazen. Pred kazenskim sodnikom v francoskem mestecu Valois se je moral pred nekaj dnevi zagovarjati trgovec z živino Martienne zaradi prehitre vožnje z avtomobilom po mestnih ulicah. Vozil se je namreč s hitrostjo 80 km na uro in samo sreča je bila, da trgovec ni povozil samega državnega pravdnika, ki je takrat šel slučajno čez cesto. Ker pa je državni pravdnik dobro poznal trgovčev avtomobil, je vložil proti trgovcu tožbo radi prehitre vožnje po ulicah. G. Martienne je pred sodiščem priznal svojo krivdo in je izjavil, da rad plača kot kazni 500 frankov za dobrodelne namene. Ta predlog pa je državni pravdnik odklonil in je zahteval strožjo kazn. Sodišče je nato res obsodilo trgovca na 100 frankov globe, potem mu je pa še naložilo, da mora pod nadzorstvom sodnijskega uradnika 50krat napisati: »Z avtomobilom se v mestu ne smem voziti hitreje, kakor z brzino 25 km na uro.«

Zavod za raziskovanje posmrtnega človeškega življenja. Milijonarka in velika dobrotnica Ruta Rowland v St. Louis v Združenih državah je zapustila 7 milijonov dolarjev za ustanovitev zavoda, ki se bo pečal z znanstvenim raziskovanjem človeškega življenja po smrti.

Če pade šivanka na tla, sliši padec celi del sveta. V radijo oddajni postaji v Newyorku so pustili pasti na tla šivanko iz višine 15 cm. Padec šivanke je bil prenešen po celi Kanadi in čuli so ga celo v Avstraliji.

Nevarna hiša. V Parizu so nedavno preiskali neko staro hišo, v kateri so ljudje kar zaporedoma umrli na prav zagoneten način. Prvi smrtni slučaj se je dogodil meseca aprila 1928, ko so našli v stanovanju gđc. Carre gospodično mrtvo v njeni saplnici. Sosedje so slišali, da je nekaj padlo na tla, ni-

so si pa iz tega nič storili. Ko pa gospodične že cel teden niso videli, se jim je začela stvar zdeti sumljiva. Vlomili so vrata in res so našli gospodično ležati slečeno ob njeni postelji. Ker so vsi mislili, da je umrla naravne smrti, so jo brž pokopali. V njeno stanovanje se je potem vselil neki katoliški duhovnik, tisti, ki je umirajočemu Clemenceau-u pri odprtem oknu dajal od vezo, kar pa rodbini ni bilo všeč. Tega gospoda je našla njegova gospodinja pred dvema meseci v njegovi sobi mrtvega, in tudi ta je ležal slečen ob postelji. Tudi tokrat še niso mislili na to, kaj bi bilo utegnulo povzročiti smrt. Duhovnikovi gospodinja je pa gospodar dovolil, da lahko ona še nadalje ostane v stanovanju. Ko pa jo je obiskal nedavno njen brat, je tudi njo našel mrtvo v spalnici in tudi ona je ležala slečena ob postelji. Zaradi teh tako zelo si podobnih slučajev je sedaj oblast odredila zdravniško preiskavo, a do sedaj te čudne zagonetke še niso rešili.

»Flugs«-kose, škropilnice za sadno drevje in vinograde, »Rekord« lepljive drevesne paste dobite pri glavni zalogi I Videmšek, Maribor, Koroščeva 36. 320

Življenje za se živijo otroci, če se igrajo s punčikami. Ponosni so, če so obleke punčka lepo čiste in prosijo mamico za kos Zlatorogmila, kadar je »velika žehta punčk«.

Zopet došlo novo blago po nepričakovano nizkih cenah. Oglejte si pred nakupom v Trzinovem Bazarju, Maribor, Vetrinjska 15. 376

*

Pobeg samotnega otoka.

V južnoameriški republik Čile je bilo obsojenih radi upora pet politikov na celoživljensko prognanstvo na Velikonočnem otoku v Tihem Oceanu, kjer je kaznjeniška kolonija. Tem izgnancem se je posrečil pobeg in so dospeli srečno v Auckland na otok Nova Zelandija pri Avstraliji. Pobeg čilskih kaznjencev je doživljal svoje vrste. Ta Velikonočni otok je popolnoma zapuščen samotna v Tihem Oceanu in je oddaljen od čilske obale 3500 km. Najbližji otok je neznatna skalina Pitcairn, ki leži v oddaljenosti 1200 km. Velikonočni otok je obljuden od Polinezov, ki so skoraj vsi napadeni od gobavosti. Skaloviti otok je nerodoviten in ne poseda ne pravega rastlinstva in ne živalstva. Pristanek je ladjam brez posebnega dovoljenja prepovedan in sploh ima otok le eno pristanišče. V občem se pa nikdo ne poteguje za to, da bi silil na otok, ki je torišče gobavosti in nekako proklet radi skrajno slabega podnebja.

V ta pekel prognani čilski politiki niso opustili nobene priložnosti ter možnosti za pobeg. Posrečilo se jim je, da jim je padel v roke čoln, katerega so preskrbeli z živili in pitno vodo. V temni noči so se odpravili v čolnu na odprto — neizmerno morje. Niso veslali v smeri proti morebitni suhi zemlji, ampak so sledili vodni črti, katere se držijo parniki, ki vzdržujejo promet med srednjeameriškim Panama-kanalom v Auckland na Novi Zelan-

diji ali v Sidney v Avstraliji in se ustavijo med vožnjo na otoku Pitcairn.

Po desetih dneh nevarne vožnje so imeli drzni begunci srečo, da jih je zapazil parnik. Bili so oddaljeni od Velikonočnega otoka že 300 km. Ladja jih je vzela na krov, ker so hlinili, da so pri življenju ostali brodolomci. Šele po pristanku v Auckland so povedali, kedo da so in so tudi zaupali rešiteljem strahote prognanstva, pobega in brezupne vožnje po Tihem Oceanu.

*

»Kako si sam izračunam davek in kaj bi moral vedeti vsak davkoplačevalec.« To knjižico je izdala Kmetiska zveza v Mariboru. Cena 2 Din. Dobite jo pri Vaši domači krajevni Kmetiski zvezi, ki bo to tudi pri cerkvi razglasila. Knjižico prodaja tudi tiskarna sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5 in Aleksandrova cesta 6, ter Slomškova zadruga Celje.

Kajdina pri Ptuj. Tudi pri nas se je ustanovila kmetško-nadaljevalna šola. Z rednim poukom je pričela z začetkom decembra in je trajala do konca marca. Za tukajšnje razmere je bila udeležba še dobra. Da je prišlo do ustanovitve in da se je vršil prepotrebni redni pouk, je zasluga domačega g. šolskega upravitelja, ki je imel glavna predavanja. Njegova vestna sotrudnika sta bila domači gospod župnik in absolvent kmetijske šole g. Mirko Tomanič. Čimbolj smo se bližali koncu te šole, tembolj smo uvidevali, kako potrebna je takšna prosvetna ustanova med našim kmetiskim narodom. Gospod vodja nas je nazival kot soustanovnike te važne šole, a naša dolžnost je, da širimo umevanje za to šolo z govorom in delom med vse domačine. V ta namen smo pred zaključkom šole priredili kmetški dan, ki je bil jako dobro obiskani. S kratkimi predavanji smo pokazali, česar smo se naučili v teoretičnem pouku. Pri tej priliki je imel tudi g. Janžekovič iz Sterjanc zanimivo, poljudno in praktično predavanje o živinoreji, za kar se mu tem potom ponovno zahvaljujemo. Kmetške mladence pa že sedaj dobrohotno pozivam, da se že za novo šolsko leto zbirajo. Tudi že v tekočem letu se nam lahko pridružite, ko bomo imeli večkrat pouk v naravi in bomo praktično uporabljali pridobljeno znanje v zimskih mesecih.

Kostrivnica pri Rogški Slatini. Pred 3 leti so se začele ustanavljati kmetijske nadaljevalne šole. Kostrivnica ni hotela zaostati na polju kmetške izobrazbe; lepo število fantov se je priglasilo in obiskovalo po nedeljah ta kmetški pouk. Vodja šole g. O. Kovačič je predaval o splošnem kmetijstvu, č. g. župnik J. Slavič o krščanskem življenju, dr. Brabec pa o zdravstvu, razni predavatelji so obdelali še razne gospodarske panoge. — Državna zaslava je vihrala raz šole dne 12. t. m., šolski prostori so bili okinčani, zakaj vse to? Slovesen zaključek je bil kmetijsko nadaljevalne šole. Gospod Kovačič kot vodja je otvoril slovesnost ter podal kratek obris, kaj se je počevalo skozi tri leta v tej šoli. Nastopili so učenci kot predavatelji, da povedo, kar so se naučili. O ljubezni do rodne grude je obširno govoril g. F. Erjavec, o pomoči pri napenjanju živine g. M. Strašek, o sadjarstvu pa g.

V. Strašek. Nato je sledila igra »Dva gluha«, ki je žela obilo smeha. Po deklamaciji »Pot do kruha« je gospod župnik govoril zaključne besede. Vsa slavnost bo ostala pri Kostrivničanah v lepem spominu!

Flemenski sejem v Ormožu. Na izrecno željo kr. banske uprave drinske banovine je podpisana zveza sklenila prirediti tretji splošni plemenski sejem v Ormožu dne 20. maja 1931 na sejmišču v Ormožu. Do sedaj se je na po zvezi prirejenih plemenskih sejmiš odprodalo čez 150 komadov prvovrstne plemenske živine pingavske pasme. Živinorejci, ki si žele nabaviti dobro plemensko živino pingavske pasme na označenem sejmu, se uljudno naprošajo, da blagovolijo sporočiti zvezi, koliko in kakšne živali nameravajo kupiti. — Zveza selekcijskih društev za pingavsko govedo v Ormožu.

Trini korenjaki. Podružnica Kmet. družbe v Novem mestu sporoča vsem interesentom, ki rabijo vkorenjene trtne podlage, da ima še nekaj tisoč prvovrstnih korenjakov vrste Riparia portalis po ceni komad za 50 para na razpolago. Naročila, pri katerih naj se navede pošta in železniška postaja, naslovite na Podružnico Kmetijske družbe v Novem mestu.

*

Gospodarska kriza in klanje živine.

(Piše kmet iz slovenjgraške okolice.)

Splošna gospodarska kriza, ki se je pojavila v Evropi, pa tudi v naši državi, se je oprijela tudi naših obmejnih krajev. Kakor drugod, tudi pri nas ni mogoče tega, kar imamo, tako vnovčiti, da bi se vsaj krili izdatki. Poprej smo imeli dosti velike ugodnosti pri prodaji živine in svinj, kar je skoro glavna pridobitna panoga našega malokmetijstva. Prišli so k nam kupovat težke vole sosedni Korošci, največkrat pa češki pivovarnarji, ki so pokupili večino naših plemenskih in poldebelih volov ter jih potem opitali. Poudariti moram, da so pred vojno gledali trgovci živine na pasmo in so najraje kupovali našo belo štajersko (marijadvorsko). Kaj je temu vzrok, prepuščam v razmotrivanje strokovnjakov v živinoreji. Danes pa so severne meje naši živini skoro popolnoma zaprte, na jug ni misliti, ker so tam večje ugodnosti za živinorejo. Kljub temu, da je tukaj dovolj dobro pitane živine in svinj, vendar nekateri mesarji uvažajo cenejše hrvatske prašiče, ki so kvalitetno veliko slabši od naših, in nam s tem ubijajo ceno prašičev. Sploh se mi zdi malo čudno, zakaj se toliko zboljšujejo naše pasme z žlahtnimi nemškimi prašiči, ko potem naše kvalitetno blago nima boljše cene od slabjših hrvatskih. Nič bi ne imel proti temu, če se od drugod uvažajo, samo da bi pokupili prej to, kar je v tukajšnjem kraju v zalogi in sicer po ceni, ki gre našim kvalitetnim prašičem. Omeniti hočem tudi slučaj, kako je neki gospod kupoval pri nekem mesarju celoga očiščenega prašiča za ceno 17 Din za 1 kg. Pristopi neki bolj prileten

kmetič in reče dotičnemu gospodu, da ima tudi on na prodaj enako težkega prašiča kot ga gospod želi, ter da ga rad da za ceno 14 Din za 1 kg. Kaj je rekel gospod? Da a naravnost od kmeta ne vzame. Tako je moral kmetič dati mesarju prašiča za ceno 13 Din za 1 kg. Med vojno so ljudje iz mest ter trgov radi poiskali kmetijske hiše, v katere so prihajali s praznimi želodci, danes pa se branijo naravnost kupovati od kmetovalca, vse mora iti skozi posredovalčeve roke.

Kakšna pa je danes cena živine? — Kvalitetna živina se plačuje preslabo. Meso stane 16 Din 1 kg, živino pa plačajo prvovrstno po 6 do 6.50 Din. Ko pride mešetarški kupec na dom živino kupovat, ima vse mogoče izgovore: ta žival je preveč koščena, druga ima prevelik trebuh, tretja ima preveč loja, potem pa ustreži, če moreš. Ni dolgo od tega, ko m bil prisoten pri kupčiji debelih volov, ko je kazal kupec na enega izmed volov, češ, da je velikih kosti. Saj se tudi kosti prodajajo. Ko sem nedavno hotel kupiti kosti za juho, so bile skoro tako drage kot meso. Po mnenju teh kupcev bi bilo najbolje, če bi žival zrasla brez kosti in trebuha ter da bi se dala dobro izpitati, ob enem pa naj bi tudi bila brez loja. Izgovori seveda morajo biti, samo da se poceni kupi. Vse to bo prisililo kmetovalce, da si bodo morali z domačim zakolom živine pomagati iz zadrege ter zaklati eden teden pri enem kmetu, drugi teden pri drugem itd. Tisti kmetijski in delavski ljudje pa, ki kupujejo meso ter imajo količkaj smisla za kmetijski stan, ki je glavni steber države, bodo kupovali pri producentu, kjer bo gotovo cenejše meso za 1 do 5 Din. Pri tej priliki je zopet treba poudariti, kako velikega pomena za kmete je združništvo, ki bi nam pomagalo v gospodarski krizi. Te vrste je pisala žuljava kmetiska roka, kmetovalec, ki ve, kako dolgo moraš nositi koš na rami, predno da imaš par voličkov za prodati in to za tako nizko ceno. Da si opomoremo, se

organizirajmo v kmetijskih zadrugah, pa tudi v Kmetijski zvezi.

*

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje:

Posedam 2000 raznih sadnih dreves, katera bi moral sedaj škropiti proti raznim škodljivcem. Katera škropilna sredstva priporočajo strokovnjaki?

Odgovor:

Proti kaparju (ščitasti uši), cvetoderju, malemu pedicu, listnim in krvnim ušem itd. so se drevesni karbolineji kot: Karbokrimp, Arborin, Dendrin, Neodendrin itd. prav dobro obnesli. Karbokrimp se uporablja 10%, ravnotako tudi Arborin, Dendrin se uporablja 10—15% in Neodendrin pa 5—6%. Arborin se dobi pri Kmetijski družbi v Ljubljani in pri njenih raznih skladiščih po 11 Din za 1 kg. Dendrin in Neodendrin prodaja tvrdka Kem-industrija v Mariboru in sicer Dendrin po D 8.50 za 1 kg in Neodendrin pa po Din 12 za 1 kg.

Vprašanje:

Rad bi kupil 1 kg umetnega satja, kje bi dobil najboljšega in koliko stane 1 kg?

Odgovor:

Prvovrstne umetne satnice lahko kupite pri blagovnem oddelku Čebelarkega društva za Slovenijo v Ljubljani, Vošnjakova ulica 4, ako ste ali se vpišete za člana tega društva, po 65 Din za 1 kg. Ako pa imate lep čist vosk, ga lahko istotam zamenjate in dobite za 1 kg voska 1 kg umetnih satnic. V tem slučaju pa morate doplačati 10 Din za delo. — Umetne satnice lahko naročite tudi pri tvrdki »Jugoslovanska pčelarska industrija Lud. Ritzmann, Novivrbas«, po ceni 66 Din za kg. Prodajajo jih tudi nekateri trgovci (medičarji) itd. po zelo različnih cenah. Znan mi je slučaj, da je neki čebelar kupil ¼ kg umetnih satnic za 22 Din, torej 1 kg po 88 Din. Iz tega se vidi, kako velikega pomena je Čebelarsko društvo za slovenske čebelarje. Letna članarina pri gori omenjenem društvu je 40 Din. Društvo nudi zeto svojim članom vse čebelarske potrebščine po znižanih cenah in razen tega še prvovrsten čebelarski list mesečnik »Slovenski čebelar«, ki prinaša polno zanimivih razprav, nasvetov o čebelarstvu in

daje vse potrebne informacije, tičeče se čebelarstva.

Vprašanje:

Prosim, ali bi dobro uspevala lucerna v ilovnati zemlji? F. K., Sv. Jernej.

Odgovor:

Lucerna bo dobro uspevala v ilovnati zemlji le tedaj, če ista ni premokra. V splošnem pa na tako zemljo bolj sodi črna (domača) detelja. Na ne pretežki in dosti suhi ilovnati zemlji morate lucerni redno gnojiti s Tomaževim žlindrom in z apnom, ako hočete imeti zadovoljive košnje.

Vprašanje:

Imam precejšen kos zemljišča, ki bi moral biti prost trave in splošno vsake zeli. Kljub pridnemu zatiranju se trava čim bolj množi, posebno se košati slak in regrat. Ali bi mogel na kak način na tem prostoru rastlinstvo popolnoma zatreti?

Odgovor:

Ako hočete rastlinstvo, posebno slak in regrat, temeljito zatreti, ruvajte te rastline kolikor mogoče globoko s koreninami vred iz zemlje, da jim opešajo korenine, oziroma korenike. Skrbeti morate tudi, da vam veter ne занese plevelnega semena (regrat) od drugod. Posebno izdatno sredstvo je karbolinej, ki ga v majhnih množinah polivajte po posameznih rastlinah in ki vam plevel popolnoma pože.

Vprašanje:

Ali je za nasad drevesnice ter za prodajo dreveščkov iz nje potrebno kakšno uradno dovoljenje?

Odgovor:

Za vzgojo sadnega drevja za lastno uporabo in za prodajo v malem obsegu ne rabite nikakega dovoljenja. Želite se pa z vzgojo sadnega drevja na veliko pečati, se Vam svetuje, tozadevno se obrniti na drevesničarski odsek S. i. V. D. v Ljubljani, Resljeva cesta.

Vprašanje:

Imam mlado drevesce jablan, ki noče sadu roditi. Kako temu odpomoči?

Vzroki nerodovitnosti vaše jablane so lahko različni. Jablano precepiti s kako drugo v vašem okolišu dobro rodečo sorto in uspeh bo gotovo zadovoljiv. Za letos še za precep-ljanje drevja ni prepozno, samo ako le imate cepičev od rodovitne sorte v zalogi.

Januš Golec:

Guzaj.

IV. POGLAVJE.

Guzajev boljševizem pred 50 leti.

Glavna oseba naše povesti — Guzajev Franc-luh — je bil že pred 50 leti pravi boljševizem po današnjem ruskem vzorcu. Poznal ter upošteval je le revnejšega človeka; proti bogatejšim ter gospodujočim slojem je bila naperjena njegova organizacija. Siromak — kakor razlagajo danes komunistični kolovodje — je smel krasti ter ropati, da, celo ubijal je slobodno v skrajni sili, ako je šlo za to, da je oškodoval premožnejšega. Res — čisto pravi boljševizem je sejal ter gojil Guzaj po vseh krajih svojega odljudenega kraljestva.

Že pri deci na paši je začel. Rad se je igral s pastirji, delil med nje tedaj običajne bakrene štirjače (4 krajcarje skupaj) in jih ščuval, naj pasejo živino nalašč na škodo kakega osovraženega gruntarja ali graščine. Razposajeni kočarski fantini so ga poznali že od daleč — darežljivega »jagra« (lovca), ki je metal med nje denar, jim znal povedati toliko zanimivega ter strašnega iz tujih krajev ter jih navduševal za dejanja, katera jim je prepovedoval vsakdo drugi. Bil je boljševiški mladinoljub v skrajno kvarnem smislu.

Kakor smo povdarili že večkrat, je bila Guzajeva hribovita, grabasta ter pogozdena republika obljudena od kočarjev, bajtarjev — sploh od siromakov. Tem je bil Guzaj prijatelj, do-brotnik in pobratim. In ta revni človek, ki ni bil nikjer izven mej domače župnije, kaj je slišal rajše nego hujskanje proti kapitalu in oblasti. Kapital — graščina je imela vsega dovolj, milijon in milijonkrat več nego je rabila za preživljanje. Ves ta kapital so znosili grofu na kup

Vsak mesec

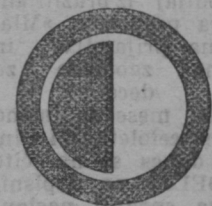
Din 13.

bo plačal vsak kdor hoče
brati zanimive spise

KARL MAYA

ki bodo za jesen in zimo
izhajali vsak mesec
ep velezanimiv zvezek

po Din 13.

Naročajte

v Tiskarni sv. Cirila,
Maribor, Koroška 5

Vprašanje:

Nekateri stari preroki pravijo, da drevesa, ki so cepljena takrat, ko je polna luna ali nekaj dni prej ali pozneje do mlaja, ne rodijo tako kakor drevesa, ki so cepljena ob mladem (mlaju). Prosim, ali je to res?

Odgovor:

Poznam na stotine dreves, ki so bila cepljena pri vseh mogočih luninih spremembah in v rodovitnosti nič ne zaostajajo. To so stare bajke in še sedaj precej v modi. Treba je le delo (cepljenje) pravilno opraviti in luna, bodisi polna ali ob mlaju, ne bo na delo vršila nobenih škodljivih posledic.

Vprašanje:

Kaj je vzrok, da moja 3 do 6 let stara jablana najbujneje raste maja, junija je vsak vršiček 5 do 10 odščipnjen, kakor da bil s škrajami odrezan in to se dogaja že dve leti in samo na mladih jablanah, na starih ne.

Odgovor:

Vaša mlada drevesa vam maja in junija meseca obiskuje mal, kovinsko se svetlikajoč hrošček, pristrigač. V mlade vršičke leže samica jajčeca, nato vršičke odstriže, da se odlomijo in padejo na tla, ali pa obvisijo osušeni na drevesu. Iz jajčec se razvijejo ličinke, ki se v zemljo zarijejo, spomladi zabubijo in se nato preobrazijo v hroščke rilčkarje. Odstrizane mladice je pridno zbirati in nato takoj sežgati. Hroščke same je zelo težko loviti.

*

Grah.

Prvi grah sejemo po možnosti že v začetku marca. Setev nadaljujemo v presledkih 3—4 tednov do srede junija. Kasnejše setve popade zelo rada neka plesen, vsled katere se zrna ne razvijejo do prave velikosti.

Grah sejemo v vrste, oddaljene po eno in pol pedi druga od druge, 2—3 prste globoko v oddaljenosti 4—6 cm.

Setev zavarujemo pred pticami z vejcem. Ko pribodejo rastline na dan, jih okopamo in čez par dni osipamo. Kot oporo rastlinam potaknemo na zunanjih straneh dveh vzporednih vrst suho vejce tako, da se sklanja čez rastlino in se v sredini vrhi križajo. Veje morajo biti dovolj močne in vrste graha primerno visoke ter tako globoko zataknjene v zemljo, da jih veter ne izruje. Staro rabljeno vejce uporabimo samo tedaj, če prejšnja setev ni trpela po plesni, ker bi se le-ta prenesla na letošnje rastline. Tako vejce sežgemo z grahovo slamo vred takoj ko spravimo zadnji grah, ker se sicer prenaša bolezen od leta do leta dalje. Graha obvarujemo pred plesnijo s skrbnim izborom res zdravega semena ne s kolikor možno rano setvijo.

Pri nabiranju stročja pazimo, da ne poškodujemo rastline.

Prve dobro razvite visoko viseče stroke pustimo dozoreti ter hranimo najpopolnejša zdrava zrna za seme.

Fižol.

Ako hočemo pridelati fižol iste vrste in kakovosti, kakor ga rabimo, moramo saditi vsako vrsto semena zase strogo ločeno v primerni oddaljenosti. Različne vrste fižola, pomešane ali sajene tik drug druge, dajo vedno manj vredni pridelek, ker se oprašijo cveti križem in je končno fižol mešanica vseh vrst.

Okopamo fižol v suhem vremenu, da ne pride mokra zemlja na liste, ki postanejo vsled tega rjasti.

Uši preženemo z vlago. Zato zalivamo ob suši prav pridno.

Bob.

Bob sadimo zgodaj spomladi. Čim preje to storimo, tem bolje za rastlino, ki postane zelo odporna in ji ne preti veliko nevarnosti od mrčesa. Kot prav uspešno obrambo zoper uši odščipnemo mehki pogane nad najvišjim cvetom. Sok, ki izstopi iz stebelca, prežene mrčes.

Rdečo peso

sejemo od aprila do majnika najbolje kar na mesto. Presajene rastline rastejo počasneje. Prigosto setev razredčimo na ped oddaljenosti. Okopamo peso 2 do 3krat, kakor pač potrebno.

Pri spravljanju izpulimo peso zelo previdno, da ne ranimo korenin. Zelenje odrežemo dva prsta nad peso.

Drobnjak (čitlih)

razmnožimo spomladi z delitvijo. Presadi ga vsako drugo ali tretje leto na drug prostor. V petem letu, če že ne prej, je rastlina izčrpana. Zato si vzgojimo pravočasno iz semena nove rastline. Da drobnjak ne cvete in ne porumeni, ga režemo tik nad zemljo kos za kosom.

Kuhanje in kuhanice.

Človeško telo je ustvarjeno tako, da se ne more hraniti samo s surovo hrano, kljub temu, da je ta ova rastlinska hrana, to so razna zelišča in sadje, našemu zdravju mnogo bolj koristna kakor kuhana ali pečena jedila, osobito toliko čislano meso.

S pomočjo ognja, bodisi posredno ali neposredno, priredimo surova hranila v kuhana, pečena ali ocvrta jedila.

Razna hranila zahtevajo različne predpriprave, predno pridejo v loncu ali kozici na ogenj.

Sveže meso splaknemo v hladni vodi, najbolje pod vodovodno pipo. Napačno ravnamo, če namakamo sveže meso dalje časa v vodi, kjer se izluži in tako izgubi na hranilni vrednosti. Drugače ravnamo s starim, morda že malo smrdljivim mesom. Tega pa položimo za 10 minut v hladno slano vodo, ga operemo, nato položimo v drugo svežo slano vodo in končno ga oplaknemo pod vodovodom. Še sedaj smrdljive konce odrežemo.

Prekajeno meso operemo dobro v topli vodi, odrgnemo s krtačico, oplaknemo s čisto vodo in nato ga šele položimo v lonec. Ako ga hočemo peč

Ste naročeni na list

NEDELJA

?

Izhaja vsak teden.

Prinaša vsakokratni nedeljski evangelijski in razlagi ter druge podučne verske članke, razen tega pa resničen dogodilaj iz brazilijanskega pragozda: »Mladostna priateljica« in mične zgodbe za deco.

Stane mesečno samo 2 Din, celoletno 24 Din. Še danes si naročite NEDELJO po dopisnici na spodnji naslov:

Uprava NEDELJE, Maribor, Slomškov trg 20.

oni in njihovi predniki s krvavimi žulji. Da je šlo lažje z ustrahovanjem reveža, je skoval kapital oblast: sodišča, glavarstva, davkarije, žandarje, biriče in še vojaštvo. Ako migne posamezni tlačan le s mezincem, ker ga privija preveč krivica od zgoraj, ima že opravka z oblastjo, ki pošlje ponj žandarja ali beriča. Če je tožil preveč na glas zaradi pomanjkanja in nečloveške hudobije višjih, mora v luknjo, kjer ga že naučijo, da bo molčal za bodočnost. En sam bojevnik proti kapitalističnim ljudskim pijavkam pomeni toliko, kakor kaplja sladke vode v slanem morju. Da bodo pod palci mastni in s surovo silo obdani mogočnjaki zgoraj vsaj poslušali siromaka, je treba organizacije z geslom: Vsi za enega, eden za vse! Vsi po teh pobočjih, grabah ter dolinah morajo dvigniti glave po koncu in zahtevati kakor iz enega grla: Do tod in ne dalje! Ako bo videl enkrat kapital proti sebi trdno organizirano protisilo, bo popustil in začel kar sam iz strahu za obstoj ter moč deliti. Lazarjem vsaj drobtine s preobilno obložere mi-

ze. Na revežem dolžne pravice se mora te proklete kapitaliste navaditi že v naprej z ustrahovanjem. Enega je treba pristriči nasilnim potom posamič na samotnem kraju na žepu, drugega na preveč razmnoženem živem blagu v hlevu, tretjega na žitnih ali lesnih zalogah itd. Kapitalist se mora predvsem začeti bati, da se nekaj kuha ter vre za njegovim hrbtom in da zna vsak trenutek nekaj zanj neprijetnega buktniti na dan. Iz strahu bo postal v takem slučaju popustljivejši in se ne bo upal dninarju pritrgovati dolžnega mu zaslužka.

To je bil za te kraje čisto nov nauk. Tako jim še ni govoril doslej nikdo. Slišali so le o dolžnosti garanja, o dajatvah, a prav nič o pravicah ter o prejemkih. Guzajeve pridige so užigale kar trenutno. Besedam so sledila razmišljanja in zavest: Prav ima! Sedaj še le znamo, so govorili kočarji, da smo bili brezpravni sužnji. Skupaj bo treba potegniti, da bodo tudi naši izstradani želodci polni ter mi in naša deca obležena. Ako bomo podpirali molče naše brege,

zavitega v krušno testo, potem obrišemo meso še poprej s čisto krpo.

Zelenjavo operemo naglo v hladni vodi. Nikdar je ne namakajmo dolgo, ker jo voda izluži. Največ se greši v tem oziru pri solati, katero pusti marsikatera gospodinja cele ure v vodi.

Izjemo dela v tem oziru karfijola, kadar kuhamo celo rožo. Ker se v cvetu skrivajo kaj rade gosenice, položimo glavico karfijole za dober četrt ure v slano vodo. Sol mrčesu ni všeč in že kmalu prileze ostudna žival na svetlo.

Olupljen krompir na zraku kmalu počrni, zato damo vsak krompir sproti v posodo s svežo vodo. Ni pa dobro, če se krompir luži dalje časa. Zato ga lupimo tik predno ga pristavimo k ognju. Isto velja za korenje, repo in slične korenine.

Suh fižol, grah, bob in lečo pa spet namakamo najmanj 12 ur v mlačni vodi, da se omehča že nekoliko pred kuhanjem, sicer bi morali predolgo kuriti pod njimi. Dalje sledi.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg dne 18. aprila 1931. Na ta trg so pripeljali špeharji na 66 vozeh 163 komadov zaklanih svinj, kmetje 38 voz krompirja, 4 čebule, 18 sena, 6 slame. Svinjsko meso je bilo po 10 do 20 Din, špeh 13 do 15 Din, krompir 1 do 1,50, čebula 3,50, seno 70 do 75, slama 60 do 65, Pšenica 1,75 do 2, ječmen 1,50 do 1,75, oves 1,25 do 1,50, koruza 1,50 do 1,75, ajda 1,25 do 1,50, ajdovo pšeno 4 do 4,50, proso 1,75 do 2. Kokoš 30 do 45, piščanci 30 do 75, raca 30 do 40, gos 60 do 80, puran 60 do 100, kozlič 60 do 110. Jabolka 5 do 12, suhe slive 9 do 12. Mleko 2 do 3, smetana 12 do 14, med 12 do 20.

Mariborski živinski sejem dne 14. apr. 1931. Prignanih je bilo 5 konj, 7 bikov, 139 volov, 248 krav in 4 teleta, skupaj 403 komadi. Prodanih je bilo 216 komadov, od tega za izvoz v Avstrijo 7 komadov. Cene so bile sledeče (vse za 1 kg žive teže): debeli voli 6—6,75 Din, poldebili 4,75—5,25, plemenski 4,25—5, biki za klanje 4—4,75, klavne krave debele 3,50—5,75, plemenske 4—5, krave za klobasarje 2—2,50,

mlada živina 4,50—6. Mesne cene za 1 kg: volovsko meso I. 18 Din, II. 14 do 16 Din, meso od bikov, krav in telic 10—12, telečje meso I. 22 do 35, II. 12 do 20, svinjsko meso sveže 14 do 20 Din.

Mariborski svinjski sejem dne 17. 4. 1931. Prignanih je bilo 341 svinj, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 80—120 Din, 7—9 tednov stari 150 do 200 Din, 3—4 mesece stari 250 do 350 Din, 5—7 mesecev 400 do 450 Din, 8—10 mesecev stari 500 do 600 Din, 1 leto stari 700 do 850 Din, 1 kg žive teže 8 do 9 Din, 1 kg mrtve teže 10 do 11 Din. Prodanih je bilo 172 svinj.

*

Raziskovanja na dnu morja.

Dve znanstveni ekspediciji, ki raziskujeta morsko dno, vzbujata baš sedaj občo pozornost. Gre za podjetji profesorja Williamsa in profesorja Bebe.

Prof. Williams se je spustil s svojo ženo ter otrokom na morsko dno v jekleni krogli. Cela družina je bila v globočini 100 m. Profesor Bebe je dosegel globočino 500 m. Za svoje potapljaško ekspedicijo je pustil Bebe napraviti kroglo iz jekla, v koje sredini si je uredil znanstveno delavnico. Imel je seboj naprave za električna razsvetljevanja, radio-aparate, ki so bili v neprestani zvezi s parnikom, s katerega se je pustil profesor potopiti v globino. Jeklena krogla je bila opremljena z okni iz kremena, skozi katera je bilo omogočeno opazovanje morskega dna.

Ob tej priliki je Bebe ugotovil, da je večina živali, ki prebivajo na dnu morja, oborožena s svetilkami. Narava sama skrbi na čudovit način, da ostane življenje ohranjeno in se razvija tudi v popolni temi.

Profesor Bebe je napravil s pomočjo fotografičnega aparata filmske posnetke o življenju čudnih prebivalcev morskega dna. Učenjaki že nestrpnost čakajo na izvirno poročilo profesorja Bebe in na proizvajanje od njega posnetega filma.

hodili v toplejšem času k bogatinom na dnino, po zimi pa zmrzovali brez drv ter listja mi in naše blago, bo vedno slabše. Kapital nas bo še brez organizacije pregnal z rodne grude in bo postalo še to, kar posedamo sirote, graščinsko!

Mali posestnik, bajtar ter kočar niso gledali v Guzaju le moža ognjevite besede, ampak tudi dejanj. Ta pridigar ljudskih pravic je delil svoje denarno imetje z reveži in podpore potrebnimi. Kdorkoli s teh hribov ga je prosil v denarni stiski, mu je po možnosti pomagal. Zahteval ni nobenih obresti, da še v toliko in toliko slučajih niti povračila ne.

Uboga para na vrh hriba je imel polno kočo otrok, še mleka ne, da bi prehranil neboljenčke. Prejel je denar za nakup mlečnatega živinčeta in pomagano mu je bilo. Eksekutor ali kak sodni cenilec se v letih Guzajevega paševanja sploh ni upal v te kraje. Resnični gozdni čuvaji, graščinski lovci in logarji so mižali z obema očesi, ker ljubše jim je bilo življenje, nego ne-

usmiljeni obračun s tolovajsko roko. Graščinski niso kratili siromaku pravic do listja in drv. Radi obiranja malin ni bil klican nikdo na odgovor.

Kedo bi ne sledil organizatorju, ki je bodril z besedo, pomagal sam in je zboljšal celo pred kratkem neznosne razmere že njegov nastop ter par bolj trdih srečanj z graščinskimi valpeti. Guzaj je bil v vsaki kočuri najbolj čislani gost, kjer so mu postregli pri priči z najboljšim, kar so imeli. Jedel je tolikokrat iz skupne skleda, povedal veliko z upanjem na zboljšanje in ob slovesu je stisnil revežu za pogostitev še kaj okroglega v roko, ali porinil po tihoma pod lončeno skledo.

Odkar je bil zaljubljen, je postal izredno ljudomil tudi z ženskim spolom. V zimskem času je zahajal rad na preje, kjer so krožile med brnenjem kolovratov pripovedke in nedolžne šale. Vsaki pravljici je znal dodjati nauke iz svojega boljševiskega evangelija tudi za pokorščino

Marenberg. Prosvetno društvo priredi v nedeljo dne 26. t. m. popoldne po večernicah v Brudermanovi dvorani predavanje prof. Milakarja o Devici Orleanski. Odlični sloves predavatelja in zanimivost predmeta bosta prav gotovo privabili k predavanju obilo hvaležnih poslušalcev. Pridite v velikem številu! Ne bo vam žal.

Šmartno na Pohorju. Na velikonočni ponedeljek in na belo nedeljo so naši fantje predstavljali prekrasno žaloigro »Garcia Moreno«. Pokazali so nam ganljivo v zgodovinski predstavi, kako so slavnega predsednika Ekvadorske republike zakleti sovražniki katoličanstva (framasoni) 1. petek 6. avgusta 1875 zavratno umorili. Prelep zgled in vzor nam naj postane veliki Garcia Moreno, mučenec za sv. vero in Srce Jezusovo: kako naj bomo katoličani odločni, zavedni, zvesti, neustrašni in junaško srčni vsikdar, kadar gre za zadeve naših važnih verskih svetinj. Obisk je bil dober, tudi igrali so fantje dobro, glavne vloge celo prav dobro. Hvala dobrim fantom za vprizoritev prelepe igre in vsem, ki so kaj pripomogli, zlasti gđc. učiteljici Tončki Urbasovi.

Št. Peter pri Mariboru. Udeleženske gospodinjinskega tečaja ponove prihodnjo nedeljo gledališko prireditev, ki so jo na belo nedeljo z uspehom prvič uprizorile ob obilni udeležbi v splošno zadovoljnost.

Jarenina. Krekova mladina iz Maribora igra v nedeljo dne 26. t. m., ob treh popoldne v dvorani Katoliškega prosvetnega društva v Jarenini Petrovičevu kmečko dramo »Duše«. Igra slika spor v zakonu in ljubezen do domače zemlje. Vsi uljudno vabljeni!

Sv. Ana v Slov. gor. Fantovski odsek Kat. prosvetnega društva priredi v nedeljo dne 26. aprila popoldne po večernicah igro »Užitkarji.« Pridite!

Sv. Benedikt v Slov. gor. Na splošno željo ponovi Katoliško izobraževalno društvo pri Sv. Benediktu v Slov. gor. v nedeljo dne 26. t. m., ob treh popoldne v Društvenem domu burko v treh dejanjih »Davek na samce« Bo

Mostin, moštova esenca za napravo zdravne domače pijače se šobi v drogeriji Kanc. Wolfram, Maribor, Slovenska ulica. 379

Lepo posestvo v bližini Maribora, 8 oralov, se proda: Vodole 15, Sv. Peter pri Marib. 702

Pošten zakonski par sprejemem na deželo. Naslov v upravi lista. 703

Vajenca poštenih staršev sprejme Anton Polanec, Hotinja vas 68, p. Slivnica pri Mariboru. 704

Inseriraite!

smeha na cente. Vsi, ki se hočete nasmejati, pridite! — Odbor.

Sv. Marjeta niže Ptuja. Tukajšnji fantovski krožek priredi prihodnjo nedeljo dne 26. t. m. popoldne po večernicah lepo igro »Revček Andrejček«. Vsi prijatelji poštene zabave pridite, da se boste enkrat od srca nasmejali. Prav uljudno vabljeni!

Škale. V Škalah se vrši v nedeljo dne 26. t. m., ob dveh popoldne velika ljudska tombola v korist velikega zvona. Dobitkov je brez števila, med njimi nekateri zelo dragoceni. Prireditve povečuje slavno znana rudarska godba. Torej na Jurjevo nedeljo vsi v Škale!

Pišce. V nedeljo dne 12. t. m. je naše Prosvetno društvo priredilo psihološko težko zasnovano dramo Ks. Moška »Mati«. Udeležba je bila še primerna, sicer pa ne tako množična, kakor pri drugih naših prireditvah, ker smo premalo in prekasno razglasili. Režijo je vodil naš dijak Davorin Petančič, ki je pred igro govoril o trpljenju in ljubezni slovenske matere. Igralci so bili dobro izbrani ter so svoje vloge dobro, nekateri celo prav dobro rešili. Vsa prireditve je potekla prav lepo in je vplivala: nekaterim materam so se orosile oči. Še kaj takega!

*

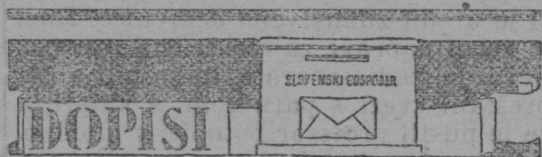
Čudno shranjena dedščina.

V Berlinu, v zapadnem delu mesta, je umrla pred dnevi posestnica majhne, toda dobro prosperujoče trgovine. Ženica je bila noč in dan sama na delu in si ni privoščila nobenega oddiha. Vse je bilo prepričano, da mora biti ta delavna, skrbna ter štedljiva ženska premožna. Po njeni smrti so se zbrali sorodniki, da bi si med seboj razdelili zapuščino. Našli so le veliko število praznih zabojev ter škatlic, ki so bile prazne. Rajna je bila tako varčna, da je hranila celo ničvredno ropotijo. Razočarani dediči so znosili staro šaro v dvorišče na smetišče.

Kmalu za tem je prišel na dvorišče prosjak-pevec v spremstvu dečka. Med tem, ko je stari pel, se je igral fantek s škatlicami, ki so ležale na smetišču.

Odpri jih je nekaj. Večinoma so bile prazne in jih je pometal proč. Naenkrat pa je zapazil starec, da je ena od navadnih škatlic za šibice polna bankovcev po 100 mark. Prekinil je petje ter zginil po kratkem prebrskavanju po smetišču z dečkom, ki je bil obvestil med starčevim iskanjem drugega otroka o čudno dragoceni najdbi. Že kmalu za tem je buknila v javnost govorica, da je odnesel iz tega in tega dvorišča berač v majhni škatlici celo premoženje. Vse je bilo uverjeno, da je shranjevala stara gospa Šmid denar po šatuljah. Pri ponovnem iskanju so našli dediči še v več drugih škatlicah, katere so bili poprej proč pometali, večje svote bankovcev, katere je bila ženica shranila na tako izreden način iz strahu, da bi je ne bi bili izropali vlomilci. Živela je v neprestanem strahu pred tatovi in je bila prepričana, da ti nikakor ne bodo domnevali denarja v ničvrednih škatlah. Koliko je bilo v oni škatlici, katero je odnesel berač, se ni dalo ugotoviti, ker ni zapustila rajna oporoke in dediči tudi niso našli nobenega seznama o njenem premoženju.

*

Šmiklavž pri Slovenjgradu. Dva požara smo imeli pri nas v kratkem času. V noči pred godom sv. Jožefa sta pogorela pri Cviklju na Graški gori hiša in marof. Ogenj je nastal pri dimniku. Vsa družina je bila v globokem spanju, pokanje jih še pravočasno prebudi, da so se ljudje in živina rešila. Pogorelo je oboje poslopje do tal. Zavarovalnina znaša 18.000 Din. Naj ubogemu posestniku, ki ima gozd do malega ves posekan, dobri sosede priskočijo na pomoč! V noči pred svetno nedeljo je pa pogorel veliki marof pri Danijelu na Graški gori. Tudi tukaj so ljudje spali, k sraču se je zbudil majhni otrok in vsled tega so se tudi drugi zbudili. Posestnik

te kmetije, katero je še le lani kupil, se je ravno še le semkaj preselil in zdaj ima tako veliko škodo. Kako je tukaj požar nastal, še ni pojasnjeno. Mimo te kmetije gre pešpot na Velenje in veliko popotnikov hodi po tej poti, mogoče je, da je kateri teh popotnikov prenočil v marofu in s kako smodko ta ogenj povzročil. — Tonačevo bajto na Graški gori je kupil Anton Rečnik, po domače stari Robovnik v Šmiklavžu. Bo dal bajto v najem. Tudi Ivan Sekavčnik je prodal svojo po domače Strgarjevo bajto na Graški gori, kupil jo je Ferdo Golob za 110.000 kron.

Slovenjgradec. Na velikonočni ponedeljek se je na srezkem načelnstvu razdelilo odlikovanja za narodne zasluge odlikovanih 14 mož iz slovenjgraškega sodnega okraja. Odlikovanja je razdelil višji pristav Eiletz, kateri je pred izročitvijo na odlikovance izpregovoril krasno zasnovan nagovor. Nato so se razdelila odlikovanja in sicer: red sv. Save IV. stopnje: Rožkar Davorin, župnik, St. Ilj; Salamon Simon, šolski upravitelj v pok., Šmartno; red sv. Save V. stopnje: Guzej Ivan, St. Janž pri Dravogradu; Pečolar Franc, gostilničar, Legen; Verdnik Ivan, Otiški vrh; Iršič Konrad, Straže; Vaupot Lovro, Slovenjgradec; Detečnik Bernard, Šmiklavž; red Jugoslovanske krone: dr. Bratkovič Alojz, odvetnik in župan, Slovenjgradec; ing. Vinko Vrhnjak, Pameče; zlato kolajno: Retovnik Fran, Pameče; Klančnik Peter, Podgorje; Hribernik Franc, Legen; Hovnik Josip, Sele. Petero odlikovancev se odlikovanja radi zadržkov ni moglo udeležiti. Po odlikovanju se je pri g. Gollu vršila kratka zakuska in slikanje. Najstarejši odlikovanec je Salamon, star 78 let, najmlajši ing. Vrhnjak, 30 let. Pri odlikovanju je bil tudi navzoč 76letni župan Pogač iz Pameč, ki je bil že leta 1927 odlikovan s sv. Savo V. stopnje. Vsem odlikovancem iskreno častitamo in želimo, da nosijo svoja odlikovanja krepki in zdravi še mnogo let!

Brezno. Pri nas je bil poročen slovesno in prisrčno obče priljubljeni bivši gospod župan, posestnik, lesni trgovec in krčmar Ad. Grögl z gđ. Verčko. Poročni obred je izvršil domači gospod župnik Sagaj in priči sta bila: g. Ferdinand Grögl, zastopnik avstrijskih železnic v Mariboru in g. Tone Verčko. — Bilo srečno!

Naročite za fante, ki se odpravljajo k vojaku, knjižico:

Moj tovariš.

Molitvenik za mladeniče in še zlasti zavojake.

Cena z rudečo obrezo 16 Din, z zlato obrezo 18 Din. Po pošti 1 Din več.

Starši, botri in zlasti ve botrice! Vaš fant bo tiste dinarje, ki si jih je s težavo prihranil, pri vojaki nujno potreboval in si ne zamore kupiti molitvenika. Kupite mu ga vi ter ga mu podarite kot pobožen spominček, ki naj ga obvaruje v tujini vsega hudega! — Tako se vam priporoča:

Tiskarna sv. Cirila, Maribor.

ustvarjeno žensko. Nikdar ni bilo slišati, da bi se bil obnašal napram kaki ženski nespodobno ali celo nasilno. Nekaj nerazumljivega za njegovo glede ljubezni mehko dušo sta istočasno zaljubljenje in neizprosno ter uprav trinoško maščevanje nad Klakočercu na pobočju Rudniškega vrha.

V pekočem poletnem času, ko so se parila dekleta in žene na travnikih ter na njivah pri ogrebanju ter pletvi, jih je posečal, zbijal šale in razdeljeval med nje sladkorčke, brez katerih se ni podal nikamor na pot.

Pri opisovanju razmer v Guzajevih časih smo se že dotaknili parkrat omenka steklarn v Loki pod Žusmom, tik olimske farne cerkve in rudnika v grabi pri Devici Mariji na Pesku pri Podčetrtku. Pred 50 leti je bilo po spodnještarskih krajih dovolj glažut, ki so bile na višku in je šla trgovina s steklom. Danes so malodane propadle vse, ker so bile predaleč od modernega prometa in jih je izpodrinila tozadevna modernizacija industrijsko naprednejših dežel. V Loki

ter Olimju so izdelovali: steklenice, kupice, razno stekleno namizno orodje in šipe. Glede brusenja stekla so bili po teh steklarnah pravi občudovanja vredni umetniki. Po boljših hišah je videti še danes debele ter visoke kupice, v katere so ubrušeni okraski ter napisi, ki so danes iskane umetnine. Posebnost loške in olimske steklarne so bile manjše ter večje, slabše in lepše izdelane steklenice, v katerih so bile skozi ozki dulec na dno položene in večkrat iz lesa ter papirnatih podob prikupljivo izdelane ter postavljene postaje iz Kristusovega trpljenja. Ako človek pogleda danes tako steklenico z uloženo postajo, se mora čuditi, kako se je posrečilo, spraviti toliko mično izdelanih predmetov skozi tako ozko odprtino in vsakega tudi trdno pritrčiti. Pasijonske steklenice so izdelovali steklarji doma ob prostem času, jih prodajali kramarjem in trgovcem ter tudi po bogatejših hišah. Tudi ti izdelki loških in olimskih steklarjev so danes redkost, ki se plača drago.

(Dalje sledi.)

Fram. Kar prvi dan po veliki noči sta stopila pred poročni oltar Štefan Bedenik in pa Marija Hojnik ter si obljubila zvestobo notri do smrti. Ustanovila si bosta nov dom na posestvu Franca Kobalej, ki je že več let prinašal našim Pohorcem v poštni torbi vesele in žalostne novice in zvesto vršil svojo službo tudi v zimi, ko si drugi niso upali niti pogledat izpod sneženih streh, ki nas je pa sedaj zapustil ter se preselil v Hoče. Naslednjo soboto pa je Avgust Mecilošek, strojnik, doma od Sv. Križa na Slatini, prišel in popeljal v cerkev Marico, hčerko spoštovanega oskrbnika Jakoba Kranjc, da mu postane zvesta družica za celo življenje. In v nedeljo je bilo zopet veselo, ko je gospod Adolf, sin ugledne Bezjakove družine, privedel iz Hoče na dom svojo bodočo soprogo. Le nekaj nas je v tednu žalostilo, namreč smrt stare Megličeve matere Elizabete Uranjek, ki se je v 91. letu življenja preselila v večnost. Bog ji daj večni pokoj, novoporočence pa vedno spremljaj njegov blagoslov!

Sv. Lovrenc v Slov. gor. Na velikonočno nedeljo je umrla najstarejša faranka naše župnije, Urša Toplak v Mosteh v 97. letu svoje starosti. Do zadnjega je bila svežega spomina, čitala je lahko še brez očal. Pred 25 leti je obhajala s svojim možem zlato poroko in je bila v svojem zakonu 11 otrokom mati, od katerih jih je že umrlo pred njo 8. Kot vzorna krščanska gospodinja je vedno skrbela za izpolnjevanje verskih dolžnosti in je imela prej tudi naročene katoliške liste. Svojo izredno starost je pripisovala rednemu življenju, zlasti da ni pila nobenih opojnih pijač. — Sploh pa ima v tem letu pri nas smrt posebno obilno žrtev. Saj je že 36 mrtičev. Posebno težko je zadelo Holčevo hišo v Oblakih. Umrli sta v kratkem času dve hčerki dvojčki Marija in Terezija, pridni učenci 4. razreda tukajšnje šole. Žalost staršev je tem večja, ker sta bili to edini hčerki in sta upala, da bosta njima dve palici njunega življenja, pa sta jima bili tako nepričakovano iztrgani iz rok. V soboto sta bili izkopani in prenešeni v skupen grob. Na sedmini se je nabralo 82 Din za novo bogoslovje. Tudi pri pogrebu Marije Majcen, vzgledne vdove iz Bodkove, 113 Din za dijaško semenišče. Na gostiji Toš-Hrga v Gaberniku pa 145 Din za novo bogoslovje v Mariboru. — Koncem meseca marca je končal prvi tečaj kmetijske nadaljevalne šole. S pridom je obiskovalo skozi štiri mesece po enkrat, oziroma po dvakrat na teden okoli 50 fantov pouk. Gotovo so marsikaj koristnega pridobili za življenje. Pa bo izginila grda surovost, strašna podivjanost in žalostni pretepi.

Sv. Ana v Slov. gor. Umrli sta g. Alojzij Senekovič, ki je bil zaveden Slovenec, in njegova žena Marija. Na sedmini Julijane Rojs se je nabralo za zvone 130 Din.

Sv. Trojica v Slov. gor. Na belo nedeljo se je vršila v naši župni cerkvi pri pozni službi božji redka slavnost. Jurij Šuta, posestnik iz Zgoranje Senarske, in njegova žena Marija, rojena Kocmut, sta slovesno obhajala zlato poroko, obenem pa se je vršila poroka njihove vnukinje Pepce Majhenič s Karlom Perko. Ogromna množica vernikov tudi iz bližnjih župnij, lepo število 30 vnukov in vnukinj je med streljanjem in slovesnim zvonjenjem spremljalo zlato in novoporočence v cerkev pred oltar, kjer so se opravili poročni obredi. Med slovesno sv. mašo je bilo skupno sveto obhajilo. Želimo zlato- in novoporočencem še mnogo let in obilo božjega blagoslova!

Svetinje. V Brebrovniku je zaključil z letošnjim letom 40letno kapelnštvo širou Pr-

lekiže obče znane svetinjske godbe vinogradniški posestnik g. Marko Rakuša. Ustanovitelj te godbe je bil že davno pokojni svetinjski nadučitelj g. Vauda. Za njim je prevzel vodstvo naš jubilar, ki je, četudi samouk, s pridnostjo in vztrajnostjo vodil in vežbal godbo ter jo povzdignil na višino, ki jo zmore malokatera podeželska godba. Tudi skomponiral je precej komadov. O priljubljenosti njegove godbe naj govore sledeče številke: udeležila se je treh zlatih maš in to v Veržeju, pri Kapeli in Sv. Lenartu, dalje je razveseljevala ljudi na 11 primicijah in 423 gostijah. Tu pa še niso vštete premnoge veselice, podoknice, godovamja, procesije in še nešteto drugih prilik, ne pozabivši pogrebnihih sprevedov. Na Orlovskem kongresu v Mariboru so se odlični strokovnjaki prav las-kavó izrekli o njegovi godbi. Svojeega sina Franca, ki je pred letom dni kot vojaški muzičar umrl nasilne smrti, je že v predšolski dobi izuril v igranju na harmoniko, kot 14-letni deček pa je že igral v bombardon in na gosli ter tolkel mali boben. V celem je izvežbal g. Rakuša 29 godcev, ki so bili vsi veseli, toda trezni ljudje. In to je poleg izurjenosti v igranju bilo odločilno za priljubljenost Rakušove svetinjske godbe. Premuzicirala je Mursko polje, Prekmurje, Medžimurje, V. raždinsko županijo, ter ormoški in ptujski okraj. Nazadnje je ustanovil še godbo pri Sv. Miklavžu. Vsa čast in priznanje takemu pridnemu, neumornemu delu! Vsi pa, ki smo se kedaj razveseljevali ob zvokih Vaše godbe, g. Rakuša, Vam k Vašemu jubileju iskreno častitamo!

Sv. Andraž v Slov. gor. Komaj so minili velikonočni prazniki, že so se oglašili mrtvaški zvonovi in naznanili žalostno vest, da se je preselila iz te solzne doline v kraj večnega miru zvesta žena in blaga mati Ana Zelenik iz Rjavec. Vdana v božjo voljo je prenašala težko bolezen, katera jo je mučila 4 mesece. Pokojna je bila dobra mati svojim otrokom, katere je krščansko vzgojila, pa tudi svojemu možu je bila zvesta vodnica, katerega je ljubila. Pokojna je bila članica Marijine družbe. Na njeni zadnji poti so jo spremljale njene sestre z zastavo sv. Ane in s križem. Bridko bodo občutili reveži premuleno dobrotnico.

Veržej. Marijanišče v Veržeju. Vse častilce Matere dobrega sveta in blaženega Janeza Bosca obveščamo, da bomo obhajali praznik Matere dobrega sveta skupno s praznikom bl. Janeza Bosca dne 26. aprila t. l. Pred praznikom bo tridnevna pobožnost v čast blaž. Janezu Boscu: dne 23., 24. in 25. aprila zjutraj ob petih peti sv. maša in govor, zvečer ob pol sedmih govor in slovesne večernice. Na predvečer ob sedmih bo v župni cerkvi govor o blaženem in nato procesija z ostanki blaženega iz župne cerkve v kapelico Marije Pomočnice. Na praznik se vrstijo sv. maše od 5. do 10. ure. Ob desetih bo na dvorišču pridiga in slovesna sv. maša. Popoldne ob dveh govor na dvorišču in procesija z Najsvetejšim po trgu. Uljudno vabimo vse častilce Matere dobrega sveta in blaženega Janeza Bosca! — Vodstvo zavoda.

Ormož. Na pondeljki občinski seji se je odbor z devetimi glasovi proti šestim izrekel proti pridružitvi občin Hardek in Pušenci k mestni občini. Hardek leži Ormožu pred nosom, pa bo moral, če ta sklep oblast uvažuje, iti na Litmerk, Pušenčani, ki imajo tudi sá, mo dober kilometer do Ormoža in leži skoraj polovica njihovega posestva v ormoški občini in so všolani v Ormož, pa bodo prisiljeni, se združiti s Humom, ki je od Ormoža oddaljen

4 km. Pravijo, da zahtevajo gospodarski interesi Ormoža, da se brani vsake okoliške vasi ali občine. Zanimivo je, zakaj bi samo nekatere občine smele imeti interese, druge pa ne. Zdi se, da tudi za nekim drugim grmom tiči zajec. — Ker je dosedanji živino-zdravnik Lešnik nastavljen pri občinski klavnici v Ptuj, je odbor sklenil razpisati izpraznjeno mesto. — Naš občinski parlament še vedno zaseda s 16 odborniki, čeprav bo kmalu preteklo eno leto, odkar je umrl občinski svetovalec Jakob Hrga. Drugod se živi občinski župani in odborniki odstavljajo ter nadomeščajo z drugimi, pri nas pa za mrtve ni namestnikov. Ali so tudi temu krivi »gospodarski« interesi? — Stari ljudje, ki so navajeni, naravo bolj opazovati, kot mladi, resno trdijo, da bo letošnje vino močno in sladko, ker »sove jako huškajo«. Pa menda te ponočne ptice niso v sorodu s ponočnjaki, ki ob močnem vinu tudi »jake huškajo kot ob kislem?

Loče pri Konjicah. V letošnji zimi nam je dolgoušec naredil ogromno škodo po sadovnjakih in drevesnicah. Uničil nam je čez 3000 drevesc. Dobro bi bilo prijeto tega škodljivca pošteno za ušesa z radikalnimi odredbami. G. vladni svetnik srezki načelnik je imel sestanek uglednih mož, kjer se je vsestransko razmotrivalo o težnjah, ki tlačijo našega poljedelca. Govorilo se je pri tem tudi o združitvi občin. Isti gospod je pred kratkim tudi popolnoma interno izročil nekaterim gasilcem in dvema civilnima funkcionarjema najvišja odlikovanja reda sv. Save V. stopnje in zlate kolajne za državljanske zasluge. — Ker vinogradniki ne morejo prodati vinskih pridelkov, se po vrsti odvarjajo vinotoči, da vsaj delno krijejo stroške za obdelovanje vinogradov. — Letina obeta na sadju obilni pridelek, če ne bo vremenskih nezdod.

Sv. Jernej pri Ločah. Podmladek Rdečega križa je priredil v nedeljo dne 12. t. m. na šolskem odru igró »Desetnik in siročica«. Nastop dece je ugajal vsemu občinstvu, katerega je bilo razmeram primerno prav lepo število. Otroci so igrali pod vodstvom učitelja g. Zagažena, ki je imel veliko truda z malimi in privlekel okusno scenerijo. Vstopnina se bo porabila za šolarski izlet.

Sv. Jurij ob Taboru. Našo župnijsko cerkev je po dnevi obiskal tat, ter odnesel mnogo cerkvenega perila, skoro vse nove sveče, ki smo jih pa večino nazaj dobili. Tudi tatu so že prijeli, ki je doma nekje pri Mariji Pom. na Brezjah. — Hmeljska kupčija se že tudi hoče razviti v tej smeri, da nekateri že kupujejo prihodnji hmelj po 8 Din 1 kg. Slabo znamenje, vendar upamo na boljše cene.

Podhom pri Sv. Frančišku Ksaveriju. Neizprosna smrt je dne 8. t. m. pretrgala nit življenja stari materi Elizabeti Šetej, stari 83 let. Kako je bila rajna mati priljubljena, se je pokazalo, ko so hodile množice ljudstva kropit in molit za njeno, blago dušo. Rajna je bila vzorna in delavna žena in ni imela nobenih sovražnikov. Blagi materi daj Gospod večni mir in pokoj! Preostalim pa naše iskreno sožalje!

Braslovče. S 1. majem t. l. gre od tukaj v stalen pokoj naš preč. g. dekan Medved zaradi bolezni, katera je posledica preganjanja in trpljenja v času vojne. Bil je deset let v Braslovčah in je mnogo storil za dušni blagor župljanov in za lepoto naše cerkve. Želimo blagemu gospodu dekanu, da bi še mnogo let v miru živel!

Sv. Jožef nad Celjem. V Domu duhovnih vaj se bodo letos vršile zaprte duhovne vaje

za dekleta. Začetek duhovnih vaj bo dne 14. maja, na praznik Gospodovega vnebohoda, ob šestih zvečer. Sklep bo v pondeljek dne 18. maja jutraj. Ker je v Domu prostora samo za 60 deklet, se mora vsaka poprej prijaviti na naslov: Predstojništvo misijske hiše, Sv. Jožef nad Celjem. Prijaviti se je potreba do 1. maja.

Sv. Jurij ob južni žel. V torek dne 12. t. m. sta sprejela naš sedanji župan g. Gerzina in bivši župan g. Čretnik radi velikih zaslug v našem trgu državno odlikovanje. Prvi je bil odlikovan z redom sv. Save V. razreda, drugi pa z zlato kolajno. — V pondeljek dne 11. t. m. sta se poročila dva člana našega cerkvenega pevskega zbora, in sicer Alojz Čater, sin posestnika iz Kamena, in Stanislava Rabuza, hčerka pokojnega A. Rabuza, profesorja v Celju. Oba izhajata iz uglednih družin. Bilo srečno!

Sv. Jurij ob južni žel. Tudi pri nas je že končano popisovanje ljudi, živine in vsega, kar leze in gre. Vsi smo z veseljem dali podatke, katere so od nas zahtevali, ker smo se zavedali, da gre to vse za blagor našega jugoslovanskega naroda. Nekaj pa nas je le med popisovanjem presenetilo, da, celo pripravilo do smeha. Nekdo namreč bi bil rad prisilil nekega našega živinorejca, ki se ne peča samo z biki, ampak tudi s kravami-mlekaricami, da mora na vsak način njegova krava imeti na leto 20.000 hl mleka. Ker si je dotični živinorejec iz obupa skoraj pulil lase in se izgovarjal, da kljub temu, da polaga sladno deteljico, otavo, sploh najboljšo krmo, včasih ji da celo ovsu, njegova krava, dobra mlekarica, ne da 20.000 hl mleka, ampak žalibog veliko, veliko manj. Radi tega je dotičnik menil, da mi šentjurski kmetje ne znamo rediti živine in ne kokoši, zato pa pada naše gospodarstvo in živinoreja, in dokler naš kmet ne bo vedel čisto natanko, koliko litrov mleka daje njegova krava in koliko jajc nese njegova kokoš, tako dolgo ne bo napredka v šentjurskem kmetijstvu. O napredku v kmetijstvu smo sami dovolj poučeni ter ne potrebujemo pouka zlasti ob takih prilikah ne. Saj imamo v št. Juriju kmetijsko šolo, kjer se mnogo naših priprostitih kmetijskih mladencev izučijo za umne gospodarje. Tje naj gre tudi naši kulturonosi, da si tam dobijo primerne znanja o našem gospodarstvu in o živinoreji!

Sladkagora. Blizu Grobelnega je skočila pod vlak neka vdova, doma iz Sladkegore, katero so ljudje poznali pod imenom Brinjeva Urška. Žena je bila že več let bolana na umu in si je že večkrat hotela na kak način življenje vzeti, pa so še vsakokrat drugi prepričali. Pred dobrimi 14 dnevi jo je hotel njen oskrbnik spraviti v umobolnico v Ljubljano, pa ni bilo takrat še prostora, in moral jo je, z veliko težavo, spet peljati domov. Na potu je večkrat hotela pod vlak ali pa v vodo. Sedaj pa je sirota le storila, kar ji je zmotno šlo toliko časa po glavi.

Šmarje pri Jelšah. Naše olupševalno društvo »Procvit« je napravilo lansko leto prav lepe grede okoli naše zunaj in znotraj okusno prenovljene župnijske cerkve. Veliko tujcev se vozi skozi naš trg, posebno poleti, ko iščejo zdravja in razvedrila v bližnji Rog. Slatini, mnogo jih pa prihaja k nam, da opravijo pobožnost v obeh naših romarskih cerkvah in se priporočajo Mariji vnebovzeti in sv. Roku. Tudi mnogo izletnikov gledamo vsako leto, ki občudujejo slovenski svet iznad sv. Roka. Kako umestno bi tedaj bilo, da bi se te gredice okoli cerkve lepo zasadile in skrbno go-

jile! Naša Marijina družba se je svojčas zavzela za nje in obljubila vso svojo pomoč. Ker je skrajni čas za njih okusno ureditev, smo prepričani, da vodstvo vse potrebno ukrene, predno nastopi rožnati maj. Cerkevno predstojništvo pa bo po možnosti oskrbelo ograjo in dobri starši kakor tudi tržko nadzorstvo bodo gledali na to, da nam otroci in živali ne bodo kvarili tega našega krasa. V cerkvi so tudi pridno na delu, da nam prav temeljito popravijo božji grob in jaslice, in, kakor je videti, se bo v teh dneh tudi marsikaj popravilo v kapelah proti sv. Roku. Le tako naprej in z združenimi močmi bomo storili, da bo naš kraj še mikavnejši, kakor je že itak!

Gornja Rečica pri Laškem. Zaspala je, trije dnevi so ji manjkali do celih 83 let, Mica Jelenšek, p. d. Jirekova mati. Z že rajnim Matvezem dolgoletnim cerkvenim ključarjem golške podružnice, je še obhajala zlato poroko. Rada sta hodila, dokler sta mogla, vsako leto peš na Sv. Višarje in k Sv. Križu nad Belimi vodami, izprosit si pomoči in tolažbe v križih, ki jima jih je nalagala božja previdnost. Vojska jima je pobrala edinega sina, lani je pri vojakih umrl edini vnuk in tako je izumrlo ime Jelenšek v župniji Sv. Jederti. Romarici rajski mir!

Sv. Peter pod Sv. gorami. Nj. Veličanstvo kralj je odlikoval tukajšnjega župana g. Lojzeta Zorenč z zlato kolajno za državljanske zasluge. Odlikovanje mu je izročil g. srezki načelnik v Šmarju pri Jelšah. Iskreno čestitamo!

»Zaprte vrata! Ali ste mar v hlevu zrasli?« — Tako nagovorjeni je storil, kot mu je bilo ukazano, nato pa pričel jokati. Gospodu pri pisalni mizi je bilo žal, da je prišleca nahrulil in ga je potolažil: »Ne jemljite si k srcu, če sem vam rekel, če ste bili v hlevu doma.« — »Ne morem drugače«, je odvrnil oni ihte, (res sem zrasel v hlevu in vsakokrat me obide domotožje, kadar slišim osla rigati.«

Zmiraj pevec. Pevsko društvo je na potovanju. Ko pride do nekega mostu v zasedenem ozemlju, vstavi stražar enega izmed pevcev s klicem: »Pas?« — Pevec: »Ne, tenor!«

Prekanjen. Sodnik: »Gospa, Vi trdovratno tajite, da bi bili krivi, toda popisovanje prič se popolnoma poda na Vaš: srčkan obrazek, zelo ljuba postavica, majhna, visoko izpodrezana nožica...« — Obdolženka zelo navdušeno: »O, gospod sodnik, to sem seveda jaz, kdo pa druga!«

Žena svojemu možu, ki se je vrnil s planine: »O, kako sem vesela, da si prišel. Slišala sem, da je neki norec padel v prepad in zato sem se bala, da ne bi bil ti.«

Obljuba. Župnik opozori nekega delavca: »Slišal sem, da vi s svojo ženo skrajno grobo raynate. To je greh! Ali mi obljubite, da tega ne storite več?« — Mož: »Obljubim, gospod župnik, obljubim! Pa kdo neki vam je to povedal?« — Župnik: »Vaša žena sama.« — Mož: »No, čakaj, prideš mi v pest!«

Pevka. Neki služkinji je vrela zvečer ljubezen v vsemogočih akordih na dan. Črez kratko se otvorijo vrata, v sobo plane hotelir in zakriči: »Izpušitate ga, ukazujem, takoj, vi neusmiljenost trdosrčna!« — Dekle umolkne in začudeno povpraša: »Kaj pa je, česa hočete, gospod?« — Hotelir bliskne na naglo z jeznim pogledom po kotih, nato se nasmehne in reče: »Oprostite, gospodična, mislil sem si, da psa pretepavate!«

Zdravnik: »Gospa, pripraviti vas sedaj moram na najhujše.« — Gospa: »Ali, gospod doktor, moj brat je imel isto bolezen in še danes živi zdrav in vesel.« — Zdravnik: »Ja, to pa je bilo pred 20 leti, ali po novejših raziskovanjih je ta bolezen ravno smrtna.«

Pri želodčnih težkočah, zgagi, zmanjšanem občutku za tek, zapeki, pritisku na jetra, tesnobi, tresenju udov, zaspanosti povzroči kozarec »Franz Josefove« grenčice takojšnje poživljanje zastale prebave. Zdravniška sporočila iz tropičnih dežel slave »Franz Josefova« vođa kot važen pripomoček zroči griži, kakor tudi želodčnim obolenjem, ki nastopajo v zvezi z mrzlico. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Semenske ječmen ima še v zalogi za svoje člane Kmetijska družba v Mariboru. 719

ZAHVALA.

Za takojšnje izplačilo pripadajoče podpore po mojem očetu g. **Slana Martinu** izrekam tem potom društvu

LJUDSKA SAMOPOMOČ V MARIBORU

najlepšo zahvalo. 722

Sv. Jurij ob Ščavnici, 20. 4. 1931.

Franc Slana.

ZAHVALA.

Podpisani se zahvaljujem tem potom za takoj izplačano podporo po smrti svoje matere gospe **Marije Šijanec**, ki je bila članica

LJUDSKE SAMOPOMOČI V MARIBORU

in priporočam to človekoljubno društvo vsakomur v takojšnji pristop.

Sv. Jurij ob Ščavnici, 20. 4. 1931.

723

Franc Prosenjak.

ZAHVALA.

Za znatno podporo, katero sem sprejel po smrti svoje matere gospe **Alojzije Greifoner** od društva

LJUDSKA SAMOPOMOČ V MARIBORU

se tem potom najlepše zahvaljujem in priporočam to neprecenljivo društvo vsakomur, ako še ni njega član.

Spodnji Duplek, 14. 4. 1931.

721

Franc Greifoner.

ZAHVALA.

Podpisani se zahvaljujemo tem potom

LJUDSKI SAMOPOMOČI V MARIBORU

za takoj izplačano pripadajočo podporo po očetu g. **Tomažu Lorbek** in priporočamo to prekornostno društvo vsakomur najbolje.

Julijana Emeršič.

Anton Fanedl, poverjenik. 720

7 let staro dekle se da za svoje. Naslov v upravi lista. 709

Gramofon Automat s 30 ploščami, pripraven za gostilno, za 1200 D. Istotam tudi šivalni stroj po ceni. Naslov v upravi lista. 713

Mlin na stalni vodi na dva tečaja z gospodarskim poslopjem, 3 orala zemlje: njiva, travnik in sadonosnik, ugondo prodaja: Ivan Bezjak, Leskovec, pošta Slov. Bistrica. 714

Iščejo se 4 delavci za izdelavo kostanjevega kolja. Izve se v gostilni Ogrinc, Kamnica, p. Maribor. 706

Malo posestvo, 2 orala zemlje in hiša se takoj prodaja za 32.000 Din v Ivajnskem vrhu, p. Sv. Anton v Sl. gor. 705

Kupim malo koč v okolici Maribora ali Sl. Bistrice. Naslov kupca v upravi lista. 708

Orehe

kupuje po najvišjih dnevnih cenah Pinter in Fössl, Maribor, Vodnikov trg 5. 617

Sveta mati Ana.

Molitvenik za žene in matere.

Cene: 32, 33, 34, 35, 52 Din.

Razlika cene je v vezavah knjige. Cenejša so za vsakdanjo obrabo, dražje pa za darove mladim ženam, in še zlasti nevestam, za katere je najdragocejša ravno še komaj dobro dovolj!

Za naročbe se priporoča:

TISKARNA SV. CIRILA, MARIBOR

Približuje se sezona!

Približuje se sezona in potrebno je, da se vrše dela na polju s polno paro. Novi Fordson vam bo nadomestil vsako zakasnitev, povzročeno s slabim vremenom, ter Vam napravil delo popolnoma dobro tako s plugom kakor tudi z brano. Sejte Vaš oves in ječmen, obdelujte in čistite Vašo neobdelano zemljo. Delajte s Fordsonom in Vaša polja Vam bodo v čast in bodo nudila prijeten pogled, Vaši sosede Vas bodo pa to leto ob žetvi zavidali.

Ne oklevajte, marveč obrnite se na najbližnjega zastopnika Fordsona, da Vam pokaže in pojasni vse brez vsake nakupne obveznosti.

Fordson

FORD MOTOR COMPANY

Nekatera izboljšanja novega Fordsona:

Motor: močnejši, lahko vleče trostruki plug (s tremi črtali).

Mazanje: izboljšano z napravo precejala.

Vžiganje: izboljšano z magnetom Bosch, opremljeno s posebno ročico.

Zapora: uspešnejša z zvišanjem števila plošč.

Hlajenje: izboljšano z vodno sesalko z jermenskim pogonom.

Krmilo: znatno ojačeno.

Čistilec zraka: izboljšan.

Sprednje oporišče: v sprednjem delu je spiralni vzmet, ki daje oporišču popolno sigurnost.

Zdravnik v Račah! Dr. Jos. Marcius posluša od 1. majnika t. l. v hiši št. 45 pri Jugoslovanu Sprejema od 8. do 11. in od 2. do 4. ure dnevno. 724

Spalnica kompletna, mehki les, 1500 Din, 12 omar, 16 postelj, mize, stolice, pernice, oblepe, čevlje, perilo, nov šivalni stroj se prodaja zelo poceni. Maribor, Orožnova ulica 1, nasproti Mestne hranilnice. 717

Viničar s 3 delavskimi močmi, prost pogodbe, se sprejme takoj. Vprašati: trgov. Vertnik. Maribor, Sodna ulica 17. 718

Vabilo na XXI. redni občni zbor Živnorojske zadruge za Tolsti vrh in okolico, r. z. z o. z., ki se bo vršil v nedeljo dne 10. maja 1931, ob 11. uri dopoldne v gostilni pri Žgajnarju v Črnečah s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1930. 4. Slučajnosti. Občni zbor je sklepčen, ako je navzoča najmanj desetina članov. Ako občni zbor ne bi bil sklepčen, se vrši na istem mestu in z istim dnevnim redom čez pol ure drugi občni zbor, ki lahko sklepa brez ozira na število navzočih u. dov. — Načelstvo. 707

Na prodaj posestvo manjšo, oddaljeno od državne ceste četrte ure, z lepimi stanovanji, sadonosnik, vinogradi, njive, nekaj gozda. Več se izve: Ig. Petrovič, Zg. Polskava. 644

Gonilne jermene

Radi opustitve moje velike zaloge jermenov prodam jermene v vseh širinah **globoko pod dnevnimi cenami.** 716

W. B A D L, usnjari
Maribor. Glavni trg

Strel vod. Sedaj je že skrajni čas, da pustite vaš strel vod od strokovnjaka preskusiti. Boljše je, da istega odstranite, ako ni pravilno montiran. Strel vode popravlja in nove montira za ceno od 650 Din naprej obl. koncesijonirani inštalater R. Jakelj, Slov.-Gradec. 672

Išče se kovaški vajenec. I. Spolenak, Spodnji Breg pri Ptuj. 694

Starejše šivilje, pozor! V Ljutomeru se odda ena soba v najem proti malemu opraviu v hiši, starost od 40 do 50 let. Delo zajamčeno. Ponudbe na upravo lista pod »Starejša šivilja. 671

Kmetice! Za zamenjavo dobite vsak dan sveže in najboljše bučno olje v tovarni bučnega olja J. Hochmüller v Mariboru na magdalenski strani dravskega mosta. Tudi lahko prešate pri meni z lepim navržkom. 683

Steklarski vajenec, dečko poštenih staršev, se sprejme pri Ivanu Kovačič, Maribor, Koroška cesta 10. 637

ZA BIRMANCE

Velika izbira klobukov, čevljev ter vseh oblačilnih potrebščin, po solidno nizkih cenah pri 452

Jakob Lah, Maribor,
Glavni trg 2

Oglejte si izložbe in zalogo!

Najcenejšče in najboljše

Kapite barvo, lake, firmeže, terpentini, karbolineum, katan, krovne in izolacijske lepenske, maže za kolesa, olje za stroje in masi, bencin itd. itd. pri 376

Branko Sučević, Maribor
Slovenska ulica 8

Telefon št. 2153

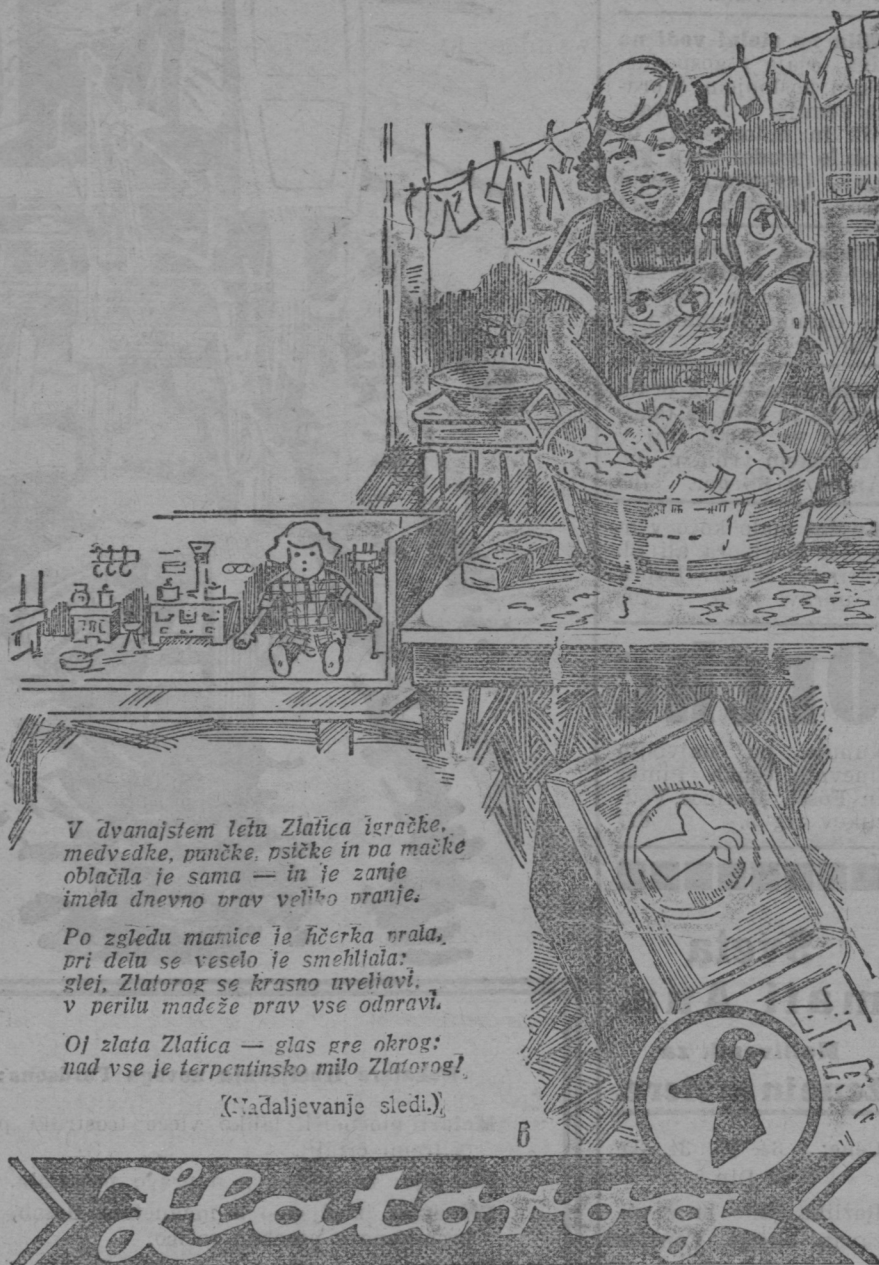
Telefon št. 2153

Staro zaupanje

se je zopet izkazalo.
Vi najdete pri meni
vse cene novo pre-
računjene in zelo
znižane!

Franc Kolerič, trgovina, Apače

V dvanaajstem letu Zlatica igračke, medvedke, punčke, psičke in pa mačke oblačila je sama — in je zanje imela dnevno prav veliko branje.

Po zgledu mamice je hčerka vrata, pri delu se veselo je smehljala; glej, Zlatorog se krasno uveljavl, v perilu mameže prav vse odpravi.

Oj zlata Zlatica — glas gre okrog: nad vse je terpentinsko milo Zlatorog!

(Nadaljevanje sledi.)

Zlatorog

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

r. z. z. n. z.

Ulica 10. oktobra

Najugodnejše obresti za vloge in posojila. Stanje hranilnih vlog nad 62.000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih kmetov in posestnikov, z vsem svojim premoženjem in nepremičnim premoženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev.

Denar lahko vlagate po položnici. Pišite po nje!

V najem se da mlin ob stalni vodi s tremi tečaji in z lepim stanovanjem. Vpraša se v gostilni Ošlak, Ponikva ob južni žel. 710

Mlatilnica s parnim pogonom v dobrem stanu, lokomobila 20 PS, 10 atmosfer, mlatilnica široka 140, z dnevno kapaciteto dveh vagonov, kompletna z vsemi pritliklinami se prodaja. Informacije daje Anton Turin, Ivanj-kovci. 711

Oferina prodaja posestiva.

Daje se na občno znanje, da je Stubenber, govo grajščinsko veleposesstvo na prodaj v celoti ali pa po posameznih kosih. Na prodaj stavljen posestvi obstoji:

1. Iz grajščine Gornji Cmurek, z okoli nje ležečimi poljedelskimi in gozdnimi parcelami v katastralni občini Trate, Zgornja Velka in Vratji vrh.

2. Iz dveh vinogradnih posestev v katastralni občini Dražni vrh.

3. Iz travnikov in njiv v katastralni občini Konjšče.

4. Iz vinogradnega posestva v Noričkem vrhu.

5. Iz gozda v kat. občini Boračeva.

Ta posestva v skupni izmeri okroglo 400 oralov se prodajo ali skupaj, ali pa posamezno, kakor si kupci izvolijo.

Natančnejše informacije daje oskrbnišvo grajščine Gornji Cmurek, p. Marija Snežna na Velki, in Fran Štupica, notar pri Sv. Lenartu v Slov. gor.

Kupci se vabijo, da stavijo pismene ponudbe z navedbo predmeta in cene, najkasneje do 3. majnika t. l. v roke Franca Štupica, notarja pri Sv. Lenartu v Slov. gor. 712

Najcenejše kupiš manufakturno, špecerijsko in železno blago, cement in razne potrebščine za stavbe, kakor opeko, nosilce in pesek vseh vrst. Najdražje prodaj kosti, staro železo, cunje in vse deželne pridelke pri Karl Sima, Poljčane. 590

D E N A R

si prihranite. ako kupite sukno za moške obleke, volneno za ženske obleke, platno za vsakovrstno perilo, svilene rute, srajce, ovratnike, kravate, dežnike, nogavice itd.

„PRI SOLNCU“

Celje, Glavni trg 9

Za obilen obisk se priporoča 318

ALOJZ DROFENIK

Razprodaja semenav vseh vrst

deteljno, travno, pesa in vrtno, zanesljive kakovosti se kupi najceneje zaradi opustitve v veletrgovini H. Andraschitz, Maribor, Vodnikov trg. 697

Če rabite štrange, uzde, vrvi ali mreže

kupite jih pri meni! Trgovci, zahtevajte moje nove cenike in prepričali se boste, da tudi za mal denar danes lahko že res dobro kakovost dobite!

ANTON ŠINKOVEC, Celje, Gosposka 3

POSTELJNINA

pohištvo, preproge, linoleum, zavese, odeje, modroce, vložke, tkanine za pohištvo, gradl za modroce in celotne garniture (opreme) za postelje itd. itd.

Najboljše in najcenejše pri

KAROLU PREIS

MARIBOR, GOSPOSKA ULICA 20.

Cenike dobite brezplačno. 466

Konrad Kager

Celje, Gosposka ulica 10

Podjetje za napravo vseh kovinskih del, carvenega orodja in posode. — Pozlačenje, posrebranje, poniklanje itd. — Vsa popravila solidno in strokovnjsko, po zmernih cenah. — Zaloga optičnih predmetov. Zeiss in Rodenstock očala. 496

Ustanovljeno 1828.

Ček. rač. 14.441.

CEMENT

najboljši Portland, ima stalno na zalogi ter ga nudi po ugodni ceni

Anton Brenčič, trgovina z železnino, Ptuj.

Na drobno!

674

Na debelo!

„Slovenski Gospodar“ stane:

a) v Jugoslaviji:

Celoletno 32 Din.

Polletno 16 Din.

Četrletno 9 Din.

b) v inozemstvu:

Celoletno 64 Din.

Polletno 32 Din.

Četrletno 16 Din.

Ničesar ne zamudite,

če ne kupite ure prehitro, ampak če prej prelistate veliki ilustrirani letni cenik tovarniške hiše ur Suttner.

Dobite ga popolnoma brezplačno in v njemu najdete največjo izbiro zares zanesljivih budilnikov in stenskih ur, švicarskih žepnih ur, zapestnih ur, zlatnine in srebrnine vsake vrste, vse takorekoč po originalnih tovarniških cenah.

Za 49 Din dobite pravi Anker budilnik št. 125, poniklan 16 cm visok. — Prava švicarska Anker-Remont. žepna ura že od 44.— Din naprej, ure-zapestnice od 98.— Din naprej. Noben riziko! Kar ne odgovarja, se zamenja, ali pa vrne denar! Zahtevajte brezplačni letni cenik od tt.

H. Suttner, Ljubljana št. 992.

Fran Strupi, Celje

Vam priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, raznovrstnih šip, lepih okvirov itd. — Prevzema vsakršna steklarska dela. — Najsolidnejše cene in točna postrežba. 2

Na drobno!

Na debelo!

Majhno posestvo se proda, približno 3 do 4 orale, njiva, vinograd in lep sadonosnik. Ploderšnica 18, Sv. Jakob v Slov. gor. Pojasnila daje: Železniger, Smarjeta ob Pesnici. 696

Lepo stanovanje na deželi se oda starejši kršč. stranki. Naslov v upravi lista. 695

Dam 8 let starega fanta na deželo, dam ga tudi za svojega. Naslov v upravi lista. 691

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, Koroška c. 5

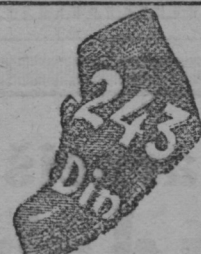
Iščejo se v vseh krajih osebe

kot vodja filijalke. Posebno znanje, zaloga ali prometni kapital ni potreben. Mesečni dohodek približno 150 do 200 dolarjev. Vprašanja v nemščini na 700

„THE NOVELTY“
FALKENBURG, LIMBURG, HOLLAND.

rujava goveja koža

črna telečja koža

črni boks

črni boks

rujavi boks

Vsi čevlji so solidno izdelani. — Kar ne ugaja, se zamenja ali vrne denar. 2

Trgovski dom Stermecki, Celje št. 24

Veliki, ilustrirani cenik zastonj!

Za lepe spomladanske dni samo platnena obutev

Rata

39.-

Vrsta 4542-05

Te smo za Vaše otroke priredili s podpetnikom. Najdovršenejši so in lahki. Zlasti lepo pristojajo belim oblekam.

39.-

Vrsta 4232-37

Otroški platneni čevlji, bele, rjave in črne barve. Ob solčnih dneh najprimernejša obutev za otroke.

49.-

Vrsta 4235-37

Lahki in posebno udobni platneni čevlji sive barve s trpežnim gumijastim podplatom, moški in ženski D 49.

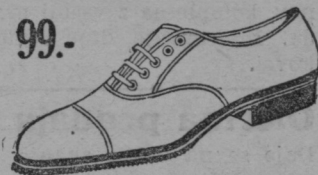
59.-

Vrsta 1195-03

Okusni in lahki platneni čevlji iz belega ripsa in tako dovršena kroja, da bodo zadovoljili tudi dame največjega okusa.

99.-

Vrsta 1137-71

Moški platneni polčevlji s trpežnim gumijastim podplatom in peto. Nepogojno potrebni za bele obleke. Lahki so, nogi ugodni, izdrže dolgo.

Franjo Vrabl, Ptuj

609 trgovina z železnino

priporoča svojo veliko zalogo 1a Portland cementa, traverz, žične mreže za ograjo, trstja za strope, palično in obročno železo, žičnike, motike, plužno železo in obče, kar spada v železnino. Cene jako znižane. Postrežba sol.

Naznanilo.

Usnjarno Jos. Bleha v Aleksandrovi cesti 24 sem odkupil in jo opuščam, vse tam oddane kože v strojenje s dobijo za naprej pri

JOSIPU PIRICH

trgovina usnja in nakup surovih kož
Maribor, Aleksandrova cesta 21

Potrudi se bom vstreči, vsako predelavo in strojenje kož, kakor tudi nakup po najvestnejših dnevnih cenah. Usnje, jermeni vsake vrste v zalogi. S solidno in ceno postrežbo si upam pridobiti naklonjenost slavnega občinstva. — Se priporočam! 571

2500 Din zaslužite najmanj mesečno, če obiskujete v vašem okolišju ljudi. Tovarna VEGA, Ljubljana, poštni predal 307. Priložite znamko za odgovor. 625

1a zidna, strešna in opeka za tlak se odda: Opekarna Tschernitschek, Kamnica. 588

Malo posestvo se poceni proda v bližini Maribora. Več se izve v Razvanju št. 56, ob delavnih dneh samo od 3. ure popoldne naprej. 698

Močni pekovski vaje-nec se sprejme takoj: Pekarna Gensker, Maribor, Meljska cesta št. 23. 693

Lepo posestvo v Zavrhu, 6 orolov, proda J. Golob, trgovec, Zavrh, Sv. Lenart v Slov. g. 692

Prava mila zdravja in lepote

z znamko

„ELZA“

Lilijino mlečno milo, posebno fino cvetno milo.

Lilijino kreme milo, zelo blago delujoče.

Rumenjakovo milo, tudi za otroke. Glicerino milo, tudi za razpokano kožo.

Boraksovo milo, za solčne pege. Katranovo milo, za glavo in lase.

Milo za britje, higijensko čisto, vsesto — vsebujejo medicinsko dobro delujoče sestavine, ki so potrebne za zdravje in lepoto. Kdor jih enkrat poskusi, jim ostane zvest.

Storite tudi Vi tako, pomagalo bo tudi Vam!

S pošto pet kosov mila v poljubni izbiri, če se pošlje denar naprej 52 Din, brez vseh daljnih stroškov, ali s povzetjem 62 Din. Zraven Fellerjeva »Elza-Creme« pomada za zaščito lica in kože, Fellerjeva Elsa-pomada za rast las, za naprej poslanih 40 Din 2 lončka brez vseh daljnih stroškov, ali s povzetjem 50 Din. Elsadont krema za zobe 8 Din 80, Elsa-Shampoo za pranje glave 3 Din 30, Elsa-Sachet dišeča blazinica 6 Din 60. Naroča se pri lekarnarju

Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska ban.

Širite „Slov. Gospodarja“!

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 100.000.000.—. Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posesnikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje vlagateljem.